

ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารนิพนธ์
ของ
พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ของ

พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์

27 พ.ค. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2547

พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์. (2546). ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์สิริฐฎากร ชูทรัพย์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามตัวแปร คือ สถานภาพ อายุ ประสบการณ์ การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 212 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ $t - test$ ใช้การวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ Turkey

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีปัญหาการเรียน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นิสิตที่มีสถานภาพ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม และ พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยทางสถิติ
3. นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**LEARNINING PROBLEMS OF ENGLISH PROGRAM STUDENTS
IN THE FACULTY OF HUMANITIES AT
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDAYALAYA UNIVIRSITY**

**AN ABSTRACT
BY
PHRAMAHAWARACHED ROMJANIN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Education degree in Business Education
At Srinakharinwirot University
February 2004**

PHRAMAHAWARACHED ROMJANIN. (2004). *Learning problems of English Program Students in the Faculty of Humanities at Mahachulalongkornrajavidyalaya University*. Master project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : graduate school, Srinakharinwirot University. Advisor : Mr. Sittakorn Choosup.

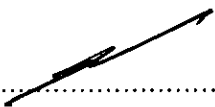
The master project was a research with its purposes to option Learning Problems of English Program Students in the Faculty of Humanities at Mahachulalongkornrajavidyalaya University in five aspects : curriculum, instructional media, students, teachers and learning activities. The independent variables were status, age, experience in English learning from the former school, scademic Learning Problems of English Program students in the Faculty of Humanities at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The sample of students was 212. The instrument used for collect data was questionnaires Statistics used to analysis the data was percentages, mean, standard deveation, t – test and one – way analysis of variance and least significant difference of Turkey – kramer test.

The results were as follows :

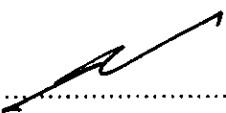
1. Learning problems in five aspects : curriculum, the learning media, students, teachers, learning activities in overall and each aspect English program students were at middle level.
2. The students from different status, experience in studying English from former schools and academic background had learning problems in overcall and each aspect with statistically significant difference.
3. The students with different academic achievement had problems in overall with no statistically significant difference at .05 but in curriculum aspect, there was statistically significant difference at .05. In other aspects, there was no statistically significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

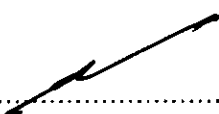
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

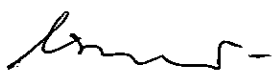

.....
(อาจารย์ สติฐากร ชูทรัพย์)

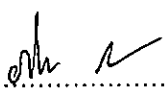
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ สติฐากร ชูทรัพย์)

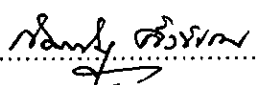
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ สติฐากร ชูทรัพย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผจงศักดิ์ หมดสง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ภัคกร สกลรักษ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่ ๒๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจากท่าน อาจารย์สิมฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และอาจารย์ภัคกร สกลรักษ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์รัฐ สารเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และอาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามเครื่องมือ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ นิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เป็นกำลังใจ และกรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณพระครูโอภาสปัญญารุ ประธานกองทุนการศึกษาวัดกลางวิทยาที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลและให้ทุนการศึกษาตลอดมาและขอขอบคุณชาวบ้านโพธิ์ไพศาลที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการศึกษาเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ญาติ ๆ และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยเป็นคนดี มีความอดทน ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการประสบความสำเร็จในการศึกษา

พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	8
ประวัติคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	11
ด้านหลักสูตร	11
ด้านสื่อการเรียนการสอน	18
ด้านผู้เรียน	21
ด้านครูผู้สอน	25
ด้านการเรียนการสอน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
ความมุ่งหมายของการวิจัย	64
ความสำคัญของการวิจัย	64
ขอบเขตของการวิจัย	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	73
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก	80
ภาคผนวก ข	86
ภาคผนวก ค	90
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	92

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	44
2 จำนวนและคำร้อยละของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมพื้นฐานการศึกษาเข้าเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน	51
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและรายด้าน	51
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ	54
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ	55
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ	56
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ	57
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ	58

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน	59
10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม โดยรวมและรายด้าน	60
11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามพื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน โดยรวมและรายด้าน	61
12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน	62
13 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร โดยจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน	63

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกปัจจุบัน การรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษาไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการและเพื่อการประกอบอาชีพเท่านั้น ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองเพื่อการแข่งขัน และความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรู้ภาษาอังกฤษยังช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้คน เพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของเชื้อชาติ ทำให้สามารถปฏิบัติตนต่อกันได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมโลก คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 1) สังคมโลกาภิวัตน์ที่เรา กำลังเผชิญอยู่หรือต้องเผชิญต่อไปในอนาคต คือ สังคมข้อมูลข่าวสาร คือการที่คนในสังคมต้องอาศัยข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันซึ่งเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินชีวิต หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะต้องมีความรู้ทางภาษาอังกฤษ สังคมแห่งความรู้ คนที่จะอยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์ได้ จะต้องรู้ภาษาอังกฤษ คนที่ไม่มีความรู้จะทำให้การประกอบอาชีพไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เช่น การสมัครงาน ผู้ที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษจะได้รับการพิจารณาก่อน เป็นต้น สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต คนที่อยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์จะต้องเรียนรู้ตลอดเวลา เพราะข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การเรียนรู้ไม่มีวันจบสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 4 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อกูล

ภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่เป็นพื้นฐานให้สังคมการเรียนรู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา ปัจจุบันสาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นสาขาหนึ่งที่จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจในเนื้อหาและทักษะภาษาอังกฤษและมีเจตคติที่ดีประกอบด้วยคุณลักษณะนิสัยเป็นผู้ใฝ่รู้พร้อมออกไปเป็นครูสอนภาษา ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าในด้านภาษาอังกฤษและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่เอื้อต่อความเจริญงอกงามทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและการพัฒนาปรับปรุงงานในหน้าที่ของสาขาวิชาให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนในด้านเนื้อหาวิชาภาษา

อังกฤษ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีวิธีในกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ ตลอดทั้งทางด้านการบริการงานวิชาการทางภาษาอังกฤษ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น วิชาภาษาอังกฤษจะเป็นวิชาที่มีความเป็นเลิศทางด้านผลิตบัณฑิต ในด้านภาษาอังกฤษพัฒนางานวิจัยด้านภาษาอังกฤษตลอดทั้งให้บริการด้านภาษาอังกฤษแก่ชุมชน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และบรรจุเนื้อหาวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมีการนำเอาความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมาปรับเข้ากับการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย

ปัญหาในการเรียนการสอนของนิสิตระดับปริญญาตรีก็คือผู้เรียนไม่เห็นความจำเป็นหรือประโยชน์ของภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตในชนบท ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมอย่างไทยมีชีวิตอยู่อย่างไทย ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษน้อยมาก อีกประการหนึ่ง การที่จะสอนภาษาอังกฤษให้ได้ผลสมตามความมุ่งหมายนั้น ต้องอาศัยความพร้อมทั้งทางด้านครู ตำราเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณและคุณภาพของครู การไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับการที่จะต้องสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนทั่วประเทศ (สมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 14 – 15) การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังขาดประสิทธิภาพ และยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร กล่าวคือผู้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา นั่นก็คือนักศึกษาไทยบางคนเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 10 – 12 ปี แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะพูดติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติหรือเจ้าของภาษาได้ ปราณี อมรรัตนศักดิ์ (2541 : 276) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ไวยากรณ์อังกฤษในภาษาเขียนให้ถูกต้องและปริมาณคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการพูดหรือเขียนค่อนข้างจำกัดจึงเป็นอุปสรรคใหญ่ใน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษให้ได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ สื่อมวลชนทุกแขนงเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นภาษาไทย สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียนไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ (English Exposure) นอกห้องเรียน นั้นทภา ทาวุฒิ. (2542 : 15 – 16) จากงานวิจัยของสมิตรา อังวัฒนกุล (2535 : 190) เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาอังกฤษในทุกระดับปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้วิจัยได้สอบถามจากครูผู้สอนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวว่าผู้เรียนคือพระภิกษุหรือสามเณรมีปัญหาที่พบเสมอคือ นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้เดิมทางด้านภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะนิสิตที่จบเปรียญธรรม หรือศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) ไม่ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะไม่มีในหลักสูตรหรือวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกอีกอย่างหนึ่งนิสิตที่เรียนในมหาวิทยาลัยนั้น มีอายุแตกต่างกัน

บางรูปเป็นพระภิกษุ บางรูปเป็นสามเณร ซึ่งเป็นนิสิตที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ บางรูปมีประสบการณ์ในการวิชาอังกฤษ แต่บางรูปไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษเลย

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนของผู้บริหาร และครูอาจารย์ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน 5 ด้าน จำแนกตาม สถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูผู้สอนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 212 รูป เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตส่วนกลาง จำนวน 52 รูป วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 28 รูป วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 25 รูป วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 50 รูป วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 39 รูป วิทยาลัยสงฆ์นครพนม จำนวน 18 รูป (ข้อมูลจากกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2546)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มาโดยการเปิดตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 รูป

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น

- 1.1 สถานภาพ แบ่งออกเป็น
  - 1.1.1 พระภิกษุ
  - 1.1.2 สามเณร
- 1.2 อายุ แบ่งออกเป็น
  - 1.2.1 ตั้งแต่ 20 - 30 ปี
  - 1.2.2 ตั้งแต่ 31 - 40 ปี
  - 1.2.3 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป
- 1.3 ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม แบ่งออกเป็น
  - 1.3.1 ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษ
  - 1.3.2 เรียนมาจากโรงเรียนรัฐบาล
  - 1.3.3 เรียนมาจากโรงเรียนเอกชน
- 1.4 พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน แบ่งออกเป็น
  - 1.4.1 จบปริญญาธรรม 5 ประโยค
  - 1.4.2 จบมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - 1.4.3 จบการศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน / เทียบเท่า
- 1.5 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น
  - 1.5.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 – 1.99
  - 1.5.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99
  - 1.5.3 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 – 4.00

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 ด้านหลักสูตร
- 2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านผู้เรียน
- 2.4 ด้านครูผู้สอน
- 2.5 ด้านการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาในการเรียน หมายถึง สภาพการ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนของนิสิตวิชาภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเป็น 5 ด้านคือ

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง สภาพการ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษในด้านจุดมุ่งหมาย ความสอดคล้องของเนื้อหา รายวิชา กับความต้องการของผู้เรียน ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา หลักสูตรกำหนดเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตร การจัดลำดับรายสาขาวิชาในการเรียนก่อนหลังของแต่ละภาคเรียน ความยากของเนื้อหา รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ เนื้อหาวิชาไม่เน้นภาคปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะ ทั้ง 4 ด้าน เนื้อหารายวิชาภาษาอังกฤษส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ความเพียงพอของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและศึกษาต่อ

1.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่สะดวกในการติดต่อขอใช้สื่อ อุปกรณ์เพื่อนำเสนอกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนของนิสิต ความพร้อมของห้องเรียน อาคารเรียน โต๊ะและเก้าอี้สำหรับผู้เรียนที่นั่งฟังบรรยาย การบริการน้ำดื่ม มีไม่เพียงพอทุกอาคารเรียน สภาพของชั้นเรียนเอื้อต่อการใช้อุปกรณ์การเรียน ห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร ตำราทางด้านวิชาภาษาอังกฤษที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน พื้นที่ภายในห้องสมุดมีความคับแคบเกินไปไม่มีที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้า สถาบันจัดสถานที่ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนได้ใช้พักผ่อนในช่วงพัก และชั่วโมงว่าง

1.3 ด้านผู้เรียน หมายถึง สภาพการ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนของนิสิต ได้แก่ ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจในขณะเรียน ขาดการค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน มีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนิสิตร่วมชั้นเรียน ขาดการวางแผนที่ดีในการเรียนและการทำกิจกรรมเสริมการเรียน

1.4 ด้านครูผู้สอน หมายถึง สภาพการ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับครูผู้สอนหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ เช่น ครูผู้สอนแจ้งให้นิสิตทราบจุดประสงค์ และแผนการเรียนการสอนก่อนทำการเรียนการสอน กระตุ้นให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นิสิตกล้าแสดงออก ผู้สอนขาดการนำเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการสอน ขาดทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ การวัดผลและประเมินผลของผู้สอนยังขาดความชัดเจน

1.5 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง สภาพ ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดแบ่งเวลาแต่ละรายวิชา การจัดกิจกรรมทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมเพื่อเสนอเนื้อหาใหม่ เพื่อฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล เป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม การดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาสอนในวิชาภาษาอังกฤษ

2. สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง สาขาที่เรียนเกี่ยวกับวิชาเอกภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. สถานภาพ หมายถึง นิสิตที่เป็นพระภิกษุและนิสิตที่เป็นสามเณร

4. นิสิต หมายถึง พระภิกษุหรือสามเณรผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

5. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2540 มาตรา 7 มหาวิทยาลัย เป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

6. พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียน หมายถึง วุฒิการศึกษาเดิมก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง พื้นฐานการศึกษาของนิสิตที่จบจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจบจากสายสามัญ หรือเปรียญธรรม 5 ประโยค และการศึกษาอื่น ๆ ที่เทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

7. ประสบการณ์ด้านการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง การกระทำหรือการได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความรู้ความชำนาญ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมว่า ไม่เคยได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมหรือเคยได้รับความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมที่เป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน

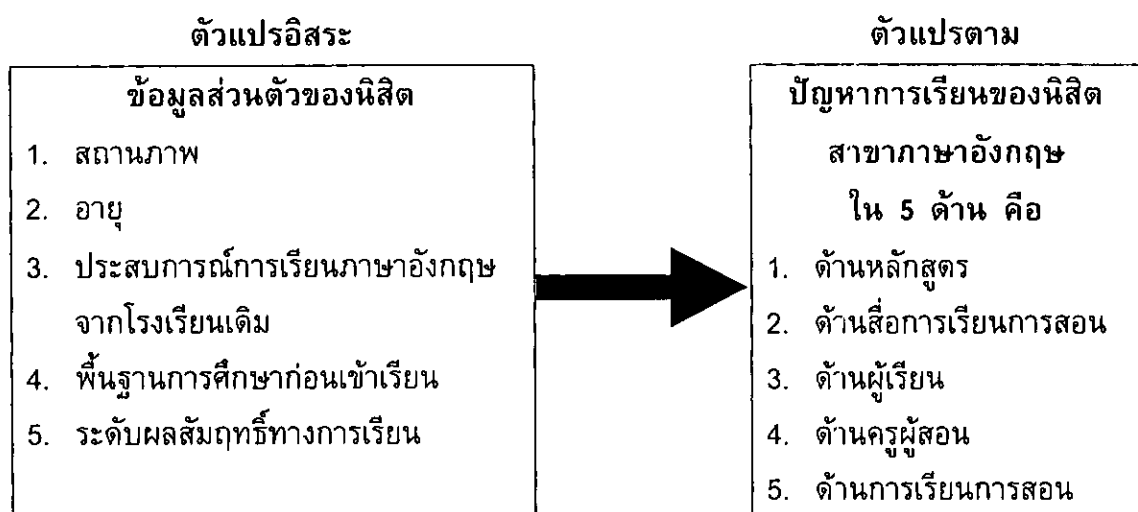
8. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แสดงถึงความสามารถ ของนิสิต ซึ่งวัดผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชา เมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

8.1 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.00 - 1.99

8.2 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 - 2.99

8.3 นิสิตที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 - 4.00

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีพื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
3. ประวัติคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
  - 3.1 ด้านหลักสูตร
  - 3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน
  - 3.3 ด้านผู้เรียน
  - 3.4 ด้านครูผู้สอน
  - 3.5 ด้านการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นสถาบันการศึกษา พระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง สำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เมื่อปีพุทธศักราช 2432 เริ่มเปิดดำเนินการศึกษาเป็นรูปแบบของมหาวิทยาลัย เมื่อปีพุทธศักราช 2490 เป็นต้นมา ในปีพุทธศักราช 2540 รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกำกับของรัฐบาลมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ดำเนินการศึกษา และได้บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม ดังนี้

1. ระดับปริญญาเอก มี 1 สาขา คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
2. ระดับปริญญาโท มี 4 สาขา คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สาขาวิชาปรัชญา สาขาวิชาภาษาบาลี สาขาวิชาธรรมนิเทศ

3. ระดับปริญญาโท หลักสูตรนานาชาติ มี 1 สาขา คือ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

4. ระดับปริญญาตรี มี 4 คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

5. ระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียน 3 แห่ง คือ โรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนบาลีอบรมศึกษา โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา

6. การบริการวิชาการแก่สังคม มีอภิรรมโชตกะวิทยาลัย โรงเรียนพุทธศาสนาวินายกสถิตยสถานวิปัสสนาธุระ ส่วนธรรมวิจัย มหาจุฬาอาศรม ศูนย์พัฒนาศาสนา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แคมป์สน วารสารพุทธจักร ศูนย์วิปัสสนานานาชาติ โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ โครงการอบรมผู้จัดรายการธรรมทางวิทยุกระจายเสียง บรรยายธรรมทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ กับสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลางได้ขยายห้องเรียนระดับปริญญาโทไปที่วิทยาเขตเชียงใหม่ และวิทยาเขตขอนแก่น ขยายการศึกษาระดับปริญญาตรีออกไปที่วัดศรีสุदारาม กรุงเทพฯ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ขยายห้องเรียนวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดพิษณุโลก ในปี 2544 นี้ คณะพุทธศาสตร์ ได้ขยายห้องเรียนไปที่วัดไพโรสถ์ศักดาราม จังหวัดเพชรบูรณ์ และวัดพิบูลทอง จังหวัดสิงห์บุรี ในส่วนวิทยาเขตมี 10 แห่ง คือ วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตอุบลราชธานี วิทยาเขตแพร่ วิทยาเขตสุรินทร์ วิทยาเขตพะเยา และวิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐมและมีวิทยาลัยสงฆ์ในสังกัดของวิทยาเขต 3 แห่ง คือ วิทยาลัยสงฆ์นครพนม วิทยาลัยสงฆ์เลย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ขยายห้องเรียนในสังกัดวิทยาเขต 8 แห่ง คือ ห้องเรียนวัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยาเขตขอนแก่น ห้องเรียนวัดพระพุทธบาทเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยาเขตสุรินทร์ ห้องเรียนวัดศรีบุญเรือง จังหวัดเชียงใหม่ ห้องเรียนวัดบุญยวาทย์ จังหวัดลำปาง วิทยาเขตแพร่ ห้องเรียนวัดพระธาตุช้างค้ำ จังหวัดน่าน วิทยาเขตพะเยา ห้องเรียนวัดสระกำแพงใหญ่ จังหวัดศรีสะเกษ วิทยาเขตอุบลราชธานี และห้องเรียนวัดมูจลินทวาปี จังหวัดปัตตานี และห้องเรียนวัดพัฒนาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีสถาบันสมทบในต่างประเทศ คือ สถาบันสมทบวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ดองกุก ซอนบอบ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และสถาบันสมทบในประเทศ คือสถาบันมหาปัญญาวิทยาลัย ที่วัดถาวรรวราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (พิธีประสาทปริญญาประจำปี 2546 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2546 : 9 – 11)

ประวัติคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะมนุษยศาสตร์ เดิมชื่อคณะเอเชียอาคเนย์ ตั้งขึ้นในปีการศึกษา 2506 โดยมี วัตถุประสงค์ให้บัณฑิต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ อันเป็นที่ตั้งประเทศไทยตั้งอยู่ และจักได้ใช้ความรู้นั้น เป็นประโยชน์ในการดำรงและเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป ในปีพุทธศักราช 2507 มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนชื่อคณะนี้เป็น คณะมานุษยสังคมศาสตร์โดยขยาย ขอบเขตวิชาที่ศึกษาในคณะนี้ให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งครอบคลุมถึงวิชาประเภทมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ประชาชน เพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้ ปฏิบัติหน้าที่ของตนบำเพ็ญประโยชน์ในด้านสาธารณูปการและเป็นที่ยิ่งทางใจของประชาชน ได้อย่างแท้จริง ในปีพุทธศักราช 2527 มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนชื่อคณะนี้เป็นคณะมนุษยศาสตร์ โดยแยกวิชาประเภทมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ออกจากกัน มีวัตถุประสงค์ให้บัณฑิตได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาประวัติศาสตร์และจิตวิทยา ปัจจุบัน คณะมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยภาควิชาต่าง ๆ คือ

1. ภาควิชาภาษาไทย

- 1.1 สาขาวิชาภาษาไทย
- 1.2 สาขาวิชาวรรณคดีไทย
- 1.3 วิชาโทภาษาลาว
- 1.4 วิชาโทภาษาเขมร

2. ภาควิชาภาษาต่างประเทศ

- 2.1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
- 2.2 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น
- 2.3 สาขาวิชาภาษาจีน

3. ภาควิชาจิตวิทยา

- 3.1 สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา
- 3.2 สาขาวิชาประวัติศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ด้านหลักสูตร

นิรมล ศตวุฒิ (2543 : 1) ได้กล่าวสรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า

1. หลักสูตร เป็นที่รวมของเนื้อหาวิชาที่วางแผนไว้ ในแง่นี้ หลักสูตร หมายถึง รายวิชาที่ออกแบบไว้สำหรับสอนผู้เรียนซึ่งเนื้อหาจะมีทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้ เป็นกระบวนการ และเป็นทักษะโดยเน้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและมีการวัดผลหลังการสอน ส่วนวิธีสอนอาจจะไม่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ดังนั้นความหมายของหลักสูตรในแง่นี้เป็นความหมายอย่างแคบ เพราะคุณค่าของประสบการณ์จะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร และหลักสูตรในความหมายนี้มีลักษณะคงที่ (static) ไม่เคลื่อนไหว

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนเป็นผู้นำทางให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรในความหมายนี้ครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนรับผิดชอบจัด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าประสบการณ์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนแม้ว่าประสบการณ์นั้นจะไม่ได้วางแผนไว้ก่อนในเอกสารหลักสูตร เช่น การสอนให้นักเรียนรู้จักเข้าแถวตามลำดับการมาก่อนหลังเวลาขึ้นของ การสอนให้พูดคำสุภาพกับเพื่อนเป็นต้น ความหมายของหลักสูตรในแง่นี้เป็นความหมายในลักษณะกว้าง และมีลักษณะเคลื่อนไหว เป็นพลวัต (dynamic) ครอบคลุมถึงการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้และประสบการณ์สำหรับการประกอบอาชีพและมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคม

ปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

ปรัชญาของหลักสูตร

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไป

มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายชัดเจนที่จะพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง ให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางพระพุทธศาสนา สำหรับประยุกต์เข้ากับศาสตร์สาขาต่าง ๆ อันจะอำนวยประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาสังคม
2. เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาสำหรับพัฒนาบุคคลให้มีความสมดุลในด้านกายภาพ สังคม จิตใจ และปัญญา

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

1. ชื่อหลักสูตร
  - 1.1 ชื่อหลักสูตรภาษาไทย หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ
  - 1.2 ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ Bachelor of Arts in English
2. ชื่อปริญญา
  - 2.1 ชื่อปริญญาภาษาไทย
    - 2.1.1 ชื่อเต็ม พุทธศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
    - 2.1.2 ชื่อย่อ พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)
  - 2.2 ชื่อปริญญาภาษาอังกฤษ
    - 2.2.1 ชื่อเต็ม Bachelor of Arts (English)
    - 2.2.2 ชื่อย่อ B.A. (English)
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. วัตถุประสงค์
  - 4.1 เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้
  - 4.2 เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าพระพุทธศาสนา
  - 4.3 เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเผยแผ่พุทธธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. โครงสร้างหลักสูตร

5.1	วิชาพื้นฐานทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
5.2	วิชาแกนพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	50	หน่วยกิต
5.3	วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
5.3.1	วิชาบังคับ	50	หน่วยกิต	
5.3.2	วิชาเลือก	16	หน่วยกิต	
5.4	วิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	4	หน่วยกิต
	รวมไม่น้อยกว่า		150	หน่วยกิต

รายวิชาในหลักสูตร

5.1 วิชาพื้นฐานทั่วไป 30 หน่วยกิต นิสิตทุกคนจะต้องศึกษาจำนวน 30 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1.1	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8	หน่วยกิต
5.1.2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8	หน่วยกิต
5.1.3	กลุ่มวิชาภาษา	8	หน่วยกิต
5.1.4	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6	หน่วยกิต
5.1.1	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8	หน่วยกิต
ก.	วิชาบังคับ	4	หน่วยกิต
000 101	มนุษย์กับสังคม	2 (2 - 0 - 4)	
000 102	เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำ	2 (2 - 0 - 4)	
ข.	วิชาเลือก	4	หน่วยกิต
000 103	การเมืองกับการปกครองของไทย	2 (2 - 0 - 4)	
000 104	กฎหมายทั่วไป	2 (2 - 0 - 4)	
000 201	ชีวิตกับจิตวิทยา	2 (2 - 0 - 4)	
000 202	มนุษยวิทยาเบื้องต้น	2 (2 - 0 - 4)	

5.1.2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8	หน่วยกิต
	ก. วิชาบังคับ	4	หน่วยกิต
	000 105 เทคนิคการศึกษาระดับอุดมศึกษา	2	(2 – 0 – 4)
	000 106 ปรัชญาเบื้องต้น	2	(2 – 0 – 4)
	000 107 ศาสนาทั่วไป	2	(2 – 0 – 4)
	หมายเหตุ รายวิชา 000 105 เป็นวิชาบังคับโดยไม่นับหน่วยกิต		
	ข. วิชาเลือก	4	หน่วยกิต
	000 203 ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	2	(2 – 0 – 4)
	000 204 วัฒนธรรมไทย	2	(2 – 0 – 4)
	000 205 อารยธรรม	2	(2 – 0 – 4)
5.1.3	กลุ่มวิชา	8	หน่วยกิต
	ก. วิชาบังคับ	3	หน่วยกิต
	000 108 ภาษากับการสื่อสาร	3	(3 – 0 – 4)
	ข. วิชาเลือกบังคับ	1	หน่วยกิต
	000 109 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 1	1	(2 – 0 – 6)
	(สำหรับผู้ไม่เลือกเรียนภาษาอังกฤษ (1 – 2 – 3))		
	000 110 ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	1	(2 – 0 – 4)
	(สำหรับผู้เลือกเรียนภาษาอังกฤษ (1 – 2 – 3))		
	ค. ให้นิสิตเลือกภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา	4	หน่วยกิต
	000 111 ภาษาอังกฤษ 1	2	(2 – 0 – 4)
	(บังคับสำหรับผู้มีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ถึงภาษาอังกฤษ 2)		
	000 112 ภาษาอังกฤษ 2	2	(2 – 0 – 4)
	000 206 ภาษาอังกฤษ 3	2	(2 – 0 – 4)
	000 113 ภาษาสันสกฤต 1	2	(2 – 0 – 4)
	(บังคับสำหรับผู้มีพื้นฐานภาษาสันสกฤตไม่ถึงภาษาสันสกฤต 2)		
	000 114 ภาษาสันสกฤต 2	2	(2 – 0 – 4)
	000 207 ภาษาสันสกฤต 3	2	(2 – 0 – 4)
	000 117 ภาษาเวียดนาม 1	2	(2 – 0 – 4)

000 118	ภาษาเวียดนาม 2	2 (2 – 0 – 4)
000 119	ภาษาพม่า 1	2 (2 – 0 – 4)
000 120	ภาษาพม่า 2	2 (2 – 0 – 4)
000 121	ภาษามาลาย 1	2 (2 – 0 – 4)
000 122	ภาษามาลาย 2	2 (2 – 0 – 4)
000 123	ภาษาลาว 1	2 (2 – 0 – 4)
000 124	ภาษาลาว 2	2 (2 – 0 – 4)
000 125	ภาษาจีน 1	2 (2 – 0 – 4)
000 126	ภาษาจีน 2	2 (2 – 0 – 4)
000 127	ภาษาญี่ปุ่น 1	2 (2 – 0 – 4)
000 128	ภาษาญี่ปุ่น 2	2 (2 – 0 – 4)
000 115	ภาษาเขมร 1	2 (2 – 0 – 4)
000 116	ภาษาเขมร 2	2 (2 – 0 – 4)
000 129	ภาษาฮินดี 1	2 (2 – 0 – 4)
000 130	ภาษาฮินดี 2	2 (2 – 0 – 4)
5.1.4	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
ก.	วิชาบังคับ	4 หน่วยกิต
000 131	สถิติเบื้องต้นและการวิจัย	2 (2 – 0 – 4)
000 132	คณิตศาสตร์เบื้องต้น	2 (2 – 0 – 4)
ข.	กลุ่มวิชาเลือก	2 หน่วยกิต
000 133	โลกกับสิ่งแวดล้อม	2 (2 – 0 – 4)
000 208	วิทยาศาสตร์กายภาพและประยุกต์วิทยา	2 (2 – 0 – 4)
000 209	ศาสตร์คณิตกรณ์เบื้องต้น	2 (2 – 0 – 4)
000 210	สาธารณสุขมูลฐาน	2 (2 – 0 – 4)

5.2 วิชาแกนพระพุทธศาสนา

50 หน่วยกิต

ให้นิสิตศึกษาวิชาแกนพระพุทธศาสนา 50 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาภาษาบาลี 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 32 หน่วยกิต ดังมีรายละเอียดในวิชาแกนพระพุทธศาสนา ในวิชาเอกพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ประยุกต์อีก 10 หน่วยกิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

302 309	การอ่านพระพุทธศาสนา 1	2 (2 – 0 – 4)
302 310	การอ่านพระไตรปิฎกภาคภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
302 311	การอ่านพระพุทธศาสนา 2	2 (2 – 0 – 4)
302 405	การเขียนบทความทางพระพุทธศาสนา	2 (2 – 0 – 4)
302 415	สนทนธรรมและกรรมฐาน	2 (2 – 0 – 4)

5.3 วิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต

5.3.1 วิชาบังคับ 50 หน่วยกิต

302 201	โครงสร้างภาษาและการอ่านภาษาอังกฤษ	3 (3 – 0 – 6)
302 202	โครงสร้างภาษาและการเขียนภาษาอังกฤษ	3 (3 – 0 – 6)
302 301	การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 1	3 (3 – 0 – 6)
302 302	การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสื่อข้อมูล	3 (3 – 0 – 6)
302 303	การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเชิงอภิปราย	3 (3 – 0 – 6)
302 304	การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 2	3 (3 – 0 – 6)
302 305	การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์	3 (3 – 0 – 6)
302 306	การเขียนภาษาอังกฤษเชิงอธิบายความ	3 (3 – 0 – 6)
302 307	การเขียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ	3 (3 – 0 – 6)
302 308	หลักการแปล	3 (3 – 0 – 6)
302 401	การเขียนภาษาอังกฤษเชิงอภิปราย	3 (3 – 0 – 6)
302 402	การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 3	3 (3 – 0 – 6)
302 404	สถานที่สำคัญทางศาสนาในประเทศไทย	3 (3 – 0 – 6)
302 411	การเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ	3 (3 – 0 – 6)
302 412	การพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน	3 (3 – 0 – 6)
302 413	การสื่อความหมายระหว่างชนต่างวัฒนธรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษ	3 (3 – 0 – 6)

302 413	สัมมนาพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
5.3.2	วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	16 หน่วยกิต
	ก. กลุ่มวิชาบังคับให้เลือก 1 กลุ่มวิชา	8 หน่วยกิต
	กลุ่มการแปล	8 หน่วยกิต
302 406	การแปล 1	2 (2 – 0 – 4)
302 407	การแปลงานเขียนเฉพาะด้าน	2 (2 – 0 – 4)
302 416	การแปล 2	2 (2 – 0 – 4)
302 407	การแปลแบบล้าม	2 (2 – 0 – 4)
	กลุ่มภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษ	8 หน่วยกิต
302 312	เสียงและระบบเสียงของภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
302 313	ระบบคำและประโยคของภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
302 314	ระบบความหมายของภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
302 408	การวิเคราะห์ลักษณะงานเขียนภาษาอังกฤษ	2 (2 – 0 – 4)
	ข. วิชาเลือกเสริม	8 หน่วยกิต
302 315	การอ่านวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	2 (2 – 0 – 4)
302 316	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี	2 (2 – 0 – 4)
302 317	การอ่านภาษาอังกฤษด้านศิลปและวัฒนธรรม	2 (2 – 0 – 4)
302 318	ภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรสำนักงาน	2 (2 – 0 – 4)
302 403	ศึกษาเปรียบเทียบภาษาอังกฤษและภาษาไทย	3 (3 – 0 – 6)
302 409	วรรณคดีอังกฤษ 1	2 (2 – 0 – 4)
302 410	การอ่านภาษาอังกฤษด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	2 (2 – 0 – 4)
302 418	วรรณคดีอังกฤษ 2	2 (2 – 0 – 4)
302 419	ภาษาอังกฤษเพื่อการประชาสัมพันธ์	2 (2 – 0 – 4)
5.4	วิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	4 หน่วยกิต

นิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

- 5.5 วิชาโทภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต
 นิสิตที่ประสงค์จะศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท ต้องศึกษารายวิชา
 ภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต ตามองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้
- 5.5.1 วิชา 4 รายวิชา 12 หน่วยกิต
 คือ 302 201, 302 202, 302 301, 302 302
- 5.5.2 วิชาเลือก 6 หน่วยกิต
 ให้เลือกศึกษาวิชาต่าง ๆ ในวิชาเอกภาษาอังกฤษอีกไม่น้อยกว่า 6
 หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนจึงควรมีความหลากหลาย มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอย่างรวดเร็วโดยผู้สอนต้องสามารถเลือกใช้ปรับ และจัดการการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาของเรื่องที่เรียน นับตั้งแต่สื่อพื้นฐานใกล้ตัวผู้เรียน เช่น สื่อของจริง สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จนถึงสื่อที่เป็นเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษา วีดิทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ สื่อทางไกล และอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามสื่อดังกล่าวเป็นเพียงสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ แต่สื่อไม่ใช่สิ่งแทนผู้สอน กระบวนการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ ยังมีความจำเป็นสูงสุด และมีความสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง (หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 : กระทรวงศึกษาธิการ)

มัทนา ทองใหญ่ (2539 : 13 – 15) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันสื่อหรืออุปกรณ์เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการสอนภาษาอังกฤษของครูประถม เนื่องจากแนวการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ครูซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางของการเรียนจึงถูกลดบทบาทลง เปลี่ยนมาให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แทน นักเรียนจึงมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง สิ่งหนึ่งที่จะเป็นตัวกลางให้ครูถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะไปยังผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ สื่อการสอนนั่นเอง

จิตตชา นิลดำ (2542 : 25) ได้กล่าวสรุปว่า สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท ซึ่งอาจารย์ผู้สอนควรจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมเพราะสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญและ

เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดจากผู้สอนไปสู่บทเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็ว

ซุติรัตน์ เจริญสุข (2545 : 43) ได้กล่าวสรุปว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ที่ผู้สอนนำมาใช้เป็นพาหนะในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อสามารถดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น และยังช่วยให้ผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และยังช่วยผู้สอนสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและผู้เรียนในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรตระหนักถึงหลักเกณฑ์ของการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

ประโยชน์ของสื่อการสอน

สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมากทั้งต่อตัวผู้สอนและผู้เรียน เพราะสื่อการสอนคือศูนย์รวมความสนใจของนักเรียน ช่วยให้บรรยากาศของการเรียนการสอนสนุกสนานมีชีวิตชีวา นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะติดตามบทเรียน ครูสามารถใช้สื่อนำเข้าสู่บทเรียน สอนเนื้อหา สรุปและทบทวนบทเรียนได้เป็นอย่างดี สื่อการสอนยังช่วยครูประหยัดเวลาและแรงงานในการอธิบาย ช่วยนักเรียนให้เข้าใจบทเรียนได้รวดเร็ว ถูกต้อง และจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น ถูกต้อง และจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น นักเรียนจะได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้นหลาย ๆ อย่างจากการได้เห็น ได้ฟัง ได้สัมผัสและได้แสดงออก

ข้อควรพิจารณาในการเลือกใช้สื่อ

การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ

1. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ เมื่อนำมาใช้แล้วสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอนทุกประการจึงนับได้ว่าสื่อการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ
2. มีประสิทธิผล (Productive) จำนวนผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้น ถ้าเป็นจำนวนมากก็นับว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าจำนวนผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์น้อยก็แสดงว่าสื่อการเรียนนั้นมีประสิทธิผลต่ำ
3. ประหยัด (Economy) นอกจากจะคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว จะต้องคุ้มค่าทั้งทางด้านทุนทรัพย์และแรงงานรวมทั้งระยะเวลาในการใช้งานด้วย ลักษณะสื่อการสอนที่ดีในการพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะพบว่าสื่อการสอนที่ดีนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

3.1 สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาที่จะสอนในชั่วโมงนั้น ๆ

3.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละวัยมีความสนใจ ความต้องการ และความสามารถต่างกัน เช่น เด็กในชั้นประถมมีความสนใจและสมาธิในช่วงสั้นชอบสีสันสดใส ชอบดูการ์ตูน ฉะนั้นหากจะเลือกภาพเป็นภาพง่าย ๆ ไม่แสดงรายละเอียด และควรที่จะเลือกภาพที่เป็นลายเส้นที่แสดงเฉพาะโครงร่างเป็นภาพง่าย ๆ ไม่แสดงรายละเอียดและเป็นภาพในลักษณะการ์ตูน สีที่ใช้ต้องเป็นสีสด แม้ระบายสีไม่ตรงความเป็นจริง ก็สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในวันนี้ได้ดี

3.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้กระทำด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ กล่าวแสดงออก เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลตามเป้าหมาย

3.4 ใช้ได้ง่าย สะดวก และปลอดภัย สื่อการสอนที่นำมาใช้นั้น ถ้าทำให้ผู้ใช้คือครูมีความลำบากยุ่งยาก ไม่สะดวกที่จะใช้ก็อาจจะทำให้มีผลเสียต่อกระบวนการเรียนการสอนได้ ยกตัวอย่างครูจะสอนคำ FIRE การใช้ของจริงเป็นสื่อการสอน จึงไม่สะดวกและปลอดภัยนัก ครูควรเปลี่ยนไปใช้ภาพแทน

3.5 ไม่สิ้นเปลือง ประหยัดและคุ้มค่า ปัจจุบันมีการจำหน่ายสื่อการสอนที่บริษัทห้างร้าน ผลิตขึ้นเป็นสื่อสำเร็จรูป สื่อการสอนประเภทนี้ บางครั้งก็อาจเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้สอน แต่บางครั้งก็ไม่ค่อยตรงกับความต้องการนัก จะเป็นที่ผู้สอนจะต้องผลิตเองบ้าง (กิจกรรมและสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. 2539 : 13 - 15)

การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถดำเนินการให้ทุกระดับชั้น ใน 2 ลักษณะคือ การพัฒนาจากสื่อที่มีอยู่เดิม และการจัดทำสื่อการเรียนรู้ใหม่ ดังนี้

1. การพัฒนาจากสื่อที่มีอยู่เดิมเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้จากสื่อที่ผู้สอนจัดทำไว้เดิม หรือสื่อการเรียนรู้ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นผลิตขึ้น และครูผู้สอนเห็นว่ามีความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาที่จัดทำไว้

2. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ใหม่ เป็นการจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่ โดยพิจารณาจากความจำเป็น ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนหรือท้องถิ่น สำหรับขั้นตอนการดำเนินการจัดทำสื่อการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 กำหนดจุดประสงค์ของสื่อการเรียนรู้ เพื่อดูความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และช่วงชั้น และคำอธิบายรายวิชา

2.2 กำหนดขอบข่ายเนื้อหาของสื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเนื้อหาของสื่อควรทันสมัย สอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการและความสนใจ

2.3 จัดทำลำดับเนื้อหา เป็นการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก หรือ ชับซ้อนขึ้นหรือไล่ตัวไปไล่ตัวเพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในระยะยาว

2.4 กำหนดภาระงานด้านการสื่อสารและทักษะที่จำเป็น เพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาให้เกิดความคล่องแคล่ว และเกิดทักษะที่คาดหวัง

2.5 ออกแบบและกำหนดวิธีนำเสนอ เป็นขั้นการกำหนดรูปแบบของสื่อในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาของสื่อในภาพรวม

2.6 จัดเตรียมข้อมูลและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความพร้อมในการจัดทำสื่อ

2.7 จัดทำสื่อเป็นขั้นดำเนินการจัดทำสื่อตามรูปแบบที่กำหนดไว้

2.8 ตรวจสอบ แก้ไข และทดลองใช้ ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ให้สมบูรณ์

ด้านผู้เรียน

สุไร พงศ์ทองเจริญ (2526 : 16) ได้กล่าวถึง ผู้เรียนภาษาอังกฤษว่าควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. อายุไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว
2. เวลาเรียนนั้นต้องให้ติดต่อกันถึง 600 ชั่วโมง จึงจะได้ผล
3. ความต้องการจะเป็นแรงกระตุ้น เพราะมนุษย์ต้องเรียนภาษาเพื่อใช้ในสังคมที่ตนเองอยู่เพื่อสื่อสารกับคนอื่น ผู้เรียนในประเทศไทยไม่ค่อยได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสาร จึงทำให้ขาดความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษด้วย
4. แรงจูงใจ คือความรู้สึกรักอยากเรียน แรงจูงใจภายนอก เช่น นักเรียนเห็นว่าผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เมื่อสมัครเข้าทำงานและได้รับเงินเดือนสูง แรงจูงใจภายใน เช่น ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อยากเรียนต่อ ๆ ไป
5. ความพร้อม คือความสามารถที่จะเรียนได้ อาจเป็นความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ทางร่างกาย ทางสติปัญญา และรวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจด้วย เป็นต้น ผู้เรียนที่ขาดความพร้อมก็อาจไม่ประสบความสำเร็จด้วย

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต. 2541 : 66 – 69) ได้กล่าวว่า คนที่เล่าเรียนศึกษาจะเป็นนักเรียน นักศึกษา หรือนักค้นคว้าก็ตาม นอกจากจะพึงปฏิบัติตามหลักธรรมสำหรับคนที่ประสบความสำเร็จ คือ จักร 4 และอิทธิบาท 4 แล้ว ยังมีหลักการที่ควรรู้ และหลักปฏิบัติที่ควรประพฤติอีก ดังต่อไปนี้

1. รู้หลักบุพภาคของการศึกษา คือรู้จักองค์ประกอบที่เป็น ปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ 2 ประการ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบภายนอกที่ดี ได้แก่ มีกัลยาณมิตร หมายถึง รู้จักหาผู้แนะนำสั่งสอนที่ปรึกษา เพื่อน หนังสือ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางสังคมโดยทั่วไป ที่ดี ที่เกื้อกูลซึ่งจะชักจูง หรือกระตุ้นให้เกิดปัญญาได้ ด้วยการฟัง การสนทนา ปรึกษา ชักถาม การอ่าน การค้นคว้า ตลอดจนการรู้จักเลือกใช้สื่อมวลชนให้เป็นประโยชน์

1.2 องค์ประกอบภายในที่ดี ได้แก่ โยนิโสมนสิการ หมายถึงการใช้ความคิดถูกวิธี รู้จักคิด หรือคิดเป็น คือ มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบสาวหาเหตุผล แยกแยะสิ่งนั้น ๆ หรือปัญหานั้น ๆ ออกให้เห็นตามสภาวะและตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย จนเข้าถึงความจริง และแก้ปัญหาหรือทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นได้ กล่าวโดยย่อว่า ข้อหนึ่ง รู้จักฟังหาให้ได้ประโยชน์จากคนและสิ่งที่แวดล้อม ข้อสองรู้จักฟังตนเอง และทำตัวให้เป็นที่ยิ่งของผู้อื่น

2. มีหลักประกันของชีวิตที่พัฒนา เมื่อรู้หลักบุพภาคของการศึกษา 2 อย่างแล้ว พึงนำมาปฏิบัติในชีวิตจริง พร้อมกับสร้างคุณสมบัติอื่นอีก 5 ประการให้มีในตน รวมเป็นองค์ 7 ที่เรียกว่า แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดงามหรือรุ่งอรุณของการศึกษา ที่พระพุทธเจ้าทรงเปรียบว่าเหมือนแสงอรุณเป็นบุพนิมิตแห่งอาทิตย์อุทัย เพราะเป็นคุณสมบัติต้นท่อนที่เป็นหลักประกันจะทำให้ก้าวหน้าไปในการศึกษา และชีวิตจะพัฒนาสู่ความดีงามและความสำเร็จที่สูงประเสริฐอย่างแน่นอน ดังต่อไปนี้

- 2.1 แสวงหาแหล่งปัญญาและแบบอย่างที่ดี
- 2.2 มีวินัยเป็นฐานของการพัฒนาชีวิต
- 2.3 มีจิตใจใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์
- 2.4 มุ่งมั่นฝึกตนจนเต็มสุดภาวะที่ความเป็นคนจะให้ได้
- 2.5 ยึดถือหลักเหตุปัจจัยมองอะไร ๆ ตามเหตุและผล
- 2.6 ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
- 2.7 ฉลาดคิดแยกคายให้ได้ประโยชน์และความจริง

3. ทำตามหลักเสริมสร้างปัญญา ในทางปฏิบัติ อาจสร้างปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ 2 อย่างข้างต้นนั้นได้ ด้วยการปฏิบัติตามหลักกัณฺฐิธรรม หลักการสร้างความจริงของงามแห่งปัญญา 4 ประการ

3.1 สัมปรีสสังเสวะ เสวนาผู้รู้ คือ รู้จักเลือกหาแหล่งวิชา คบหาท่านผู้รู้ ผู้ทรงคุณค่าความดี มีภูมิธรรมภูมิปัญญาน่านับถือ

3.2 สัทธัมมัสสวนะ ฟังดูคำสอน คือ เอาใจใส่สดับรับฟังคำบรรยาย คำแนะนำสั่งสอน แสวงหาความรู้ ทั้งจากตัวบุคคลโดยตรง และจากหนังสือหรือสื่อมวลชน ตั้งใจเล่าเรียน ค้นคว้า หมั่นปรึกษาสอบถาม ให้เข้าถึงความรู้ที่จริงแท้

3.3 โยนิโสมนสิการ คิดให้แยบคาย คือ รู้ เห็น ได้อ่าน ได้ฟังสิ่งใด ก็รู้จัก คิดพิจารณาด้วยตนเอง โดยแยกแยะให้เห็นสภาวะและสืบสาวให้เห็นเหตุผลว่านั่นคืออะไรเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น จะเกิดผลอะไรต่อไปมีข้อดี ข้อเสีย คุณโทษอย่างไร เป็นต้น

3.4 ธรรมานุธรรมปฏิบัติ ปฏิบัติให้ถูกหลัก นำสิ่งที่ได้เล่าเรียนรับฟังและไตร่ตรองเห็นชัดแล้ว ไปใช้หรือปฏิบัติหรือลงมือทำ ให้ถูกต้องตามหลักตามความมุ่งหมาย ให้หลักย่อยสอดคล้องกับหลักใหญ่ ข้อปฏิบัติย่อยสอดคล้องกับจุดหมายใหญ่ ปฏิบัติธรรมอย่างรู้เป้าหมาย เช่น สันโดษเพื่อเกื้อหนุนการงาน ไม่ใช่สันโดษกลายเป็นเกียจคร้าน เป็นต้น

4. ศึกษาให้เป็นพหุสูตร คือ จะศึกษาเล่าเรียนอะไร ก็ทำตนให้เป็นพหุสูตรในด้านนั้น ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แจ่มแจ้งชัดเจนถึงขั้นครอบครองคุณของพหุสูตร ผู้คงแก่เรียน ผู้เรียนมาก 5 ประการ คือ

4.1 พหุสสุตา ฟังมาก คือ เล่าเรียน สดับฟัง รู้เห็น อ่าน สังสมความรู้ในด้านนั้นไว้มากมายกว้างขวาง

4.2 ธตา จำได้ คือ จับหลักหรือสาระได้ ทรงจำเรื่องราวหรือเนื้อหาสาระไว้ได้แม่นยำ

4.3 วจสา ปริจจตา คล่องปาก คือ ท่องบ่น หรือใช้พูดอยู่เสมอ จนแคล่วคล่องจัดเจน ใครสอบถามก็พูดชี้แจงแถลงได้

4.4 มนसानุเปกซิตา เจนใจ คือ ใส่ใจนึกคิดจนเจนใจ นึกถึงครั้งใด ก็ปรากฏเนื้อความสว่างชัดเจน มองเห็นโล่งตลอดไปทั้งเรื่อง

4.5 ทิฏฐิยา สุปุทธิวิทฺตา ขบได้ด้วยทฤษฎี คือ เข้าใจความหมายและเหตุผลแจ่มแจ้งลึกซึ้ง รู้ที่ไปที่มา เหตุผล และความสัมพันธ์ของเนื้อความและรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งภายในเรื่องนั่นเองและที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอื่น ๆ ในสายวิชาหรือทฤษฎีนั้นปรุโปร่งตลอดสาย

5. เคารพผู้จุดประทีปปัญญา ในด้านความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ พึงแสดงคารวะ นับถือ ตามหลักปฏิบัติในเรื่องทิศ 6 ข้อว่าด้วยทิศเบื้องขวา ดังนี้

- 5.1 ลูกต้อนรับ แสดงความเคารพ
- 5.2 เข้าไปหา เพื่อบำรุง รับใช้ ปรีกษา ชักถาม รับคำแนะนำ เป็นต้น
- 5.3 พึงด้วยดี พึงเป็น รู้จักฟังให้เกิดปัญญา
- 5.4 ประณินัติ ช่วยบริการ
- 5.5 เรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ เอาจริงเอาจัง ถือเป็นกิจสำคัญ

วัฒนาพร ระบุทฤษฏี (ชุตีรัตน์ เจริญสุข. 2545 : 40 – 41 ; อ้างอิงจาก วัฒนาพร ระบุทฤษฏี. 2541 : 48 – 49) ได้กล่าวว่า ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนควรจะนำมาพิจารณาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. ความสามารถทางสติปัญญา (Learning Abilities) ก่อนที่จะกำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหาในการสอนครูควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้เรียนที่จะสอน โดยอาจศึกษาจาก ระเบียนสะสม หรือผลการเรียนที่ผ่านมา หรืออาจจะดูจากคะแนนสอบเฉลี่ยรายบุคคลหรือ คะแนนมาตรฐานกลางของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จในอดีตและชี้วัดถึงอนาคตของผู้เรียนได้ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนและสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังจะเรียนรู้ในอนาคต คือ ข้อมูลสำคัญที่ครูผู้สอนต้องศึกษาโดยอาจใช้วิธีการประเมินทางอ้อมเพื่อการวางแผนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ

2. วิธีการสอน (Styles of Learning) ผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการในการเรียนที่แตกต่างกันเนื่องจากแต่ละคนมีวิธีการเรียนในหลาย ๆ ลักษณะชอบแข่งขันมากกว่าผู้อื่น บางคนตอบสนองได้ดีต่อสิ่งที่เสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน บางคนเรียนได้ดีด้วยวิธีการแก้ปัญหา บางคนชอบฟัง บางคนชอบอ่านหรือดูภาพยนตร์ บางคนชอบเรียนคนเดียว ขณะที่บางคนเรียนได้ดีในกลุ่มเมื่อผู้เรียนชอบเรียนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน เขาก็ต้องการเทคนิควิธีการสอนที่แตกต่างกันด้วย ยิ่งครูเข้าใจวิธีการสอนของผู้เรียนมากเท่าใดก็ยิ่งสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอน ที่ใช้วิธีการหลากหลายสนองความต้องการของผู้เรียนในห้องเรียนได้มากขึ้นเท่านั้น สิ่งหนึ่งที่ครูควรคำนึงอยู่เสมอ คือ มีวิธีการเรียนที่หลากหลายในห้องเรียน หากครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความแตกต่างเหล่านั้น แล้วจะมีผู้เรียนหลายคนที่จะถูกกีดกันออกไปจากกระบวนการเรียนการสอนของครู

3. ประสบการณ์เดิม (Background of Experience) เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น หากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานดีก็จะเรียนได้เข้าใจรวดเร็วเนื่องจากเห็นความสัมพันธ์ของความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเดิมของ

ผู้เรียนจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับครูที่จะใช้ประกอบการคัดเลือกประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียนตามธรรมชาติของการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ที่จัดให้ผู้เรียนถือว่าเป็นอุปสรรค" ที่จะให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หากประสบการณ์ใหม่มีความเหมือนหรือซ้ำประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะรับทราบได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามหรือใช้ความสามารถแต่อย่างใด ซึ่งกรณีนี้ถือว่าการเรียนรู้ไม่เกิดขึ้นเพราะผู้เรียนไม่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือไม่ให้เกิดความรู้ใหม่แต่อย่างใด แต่หากครูผู้สอนนำความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมมาสอน การเรียนรู้ก็ย่อมเกิดขึ้นด้วยความยากลำบาก เกิดความสับสนเพราะผู้เรียนไม่เห็นความสัมพันธ์ของความรู้ต่างๆ เหล่านั้น จากการจัดประชุม เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน กศ.บป. ของสหวิทยาลัยทักษิณ (2534 : 1 – 11) ด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ปัญหาที่พบคือผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของวุฒิทางการศึกษาที่จบมา ทำให้ยากต่อการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ และจากรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2528 : 21) สรุปว่านักศึกษา กศ.บป. โดยทั่วไปยังมีลักษณะและท่าทีต่อการเรียนไม่เหมาะสม เช่น เรียนเพื่อเพิ่มวุฒิโดยไม่ค่อยใส่ใจในการเรียนรู้อย่างจริงจัง ไม่สนใจใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้

ด้านครูผู้สอน

ผู้ที่ทำหน้าที่สั่งสอน ให้การศึกษาแก่ผู้อื่น โดยเฉพาะครู อาจารย์ พึงประกอบด้วยคุณสมบัติ และประพฤติปฏิบัติ (พระธรรมปิฎก ป. อ. ปยุตโต. 2541 : 63 – 65) ดังนี้

1. ครูเป็นกัลยาณมิตร คือประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตร หรือกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ คือ

1.1 ปิโย น่ารัก คือ มีเมตตากรุณา ใส่ใจคนและประโยชน์สุขของเขา เข้าถึงจิตใจสร้างความรู้สึกรักสนิทสนมเป็นกันเอง ชักชวนใจผู้เรียนให้อยากเข้าไปปรึกษาได้ถาม

1.2 กรุ น่ารัก คือ เป็นผู้หนักแน่น ถือหลักการเป็นสำคัญ และมีความประพฤติสมควรแก่ฐานะ ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย

1.3 ภาวนียो นำเจริญใจ คือ มีความรู้จริง ทรงภูมิแท้จริง และเป็นผู้ฝึกฝนอยู่เสมอเป็นที่น่ายกย่องควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอยอ้างและรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ

1.4 วัตตา รู้จักพูดให้ได้ผล คือ รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

1.5 วณักขโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถามแม้ จุกจิก ตลอดจนคำล่วงเกินและคำดักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ ไม่เบื่อหน่าย ไม่เสียอารมณ์

1.6 คมกิริยจ กะถัง กัดดา แกลงเรื่องล้าลึกได้ คือ กล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ยุ่งยากลึกซึ้งให้เข้าใจได้ และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

1.7 โน จัฏฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำในอฐาน คือ ไม่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย หรือเรื่องเหลวไหลไม่สมควร

2. ตั้งใจประสิทธิ์ความรู้ โดยตั้งตนอยู่ในธรรมของผู้แสดงธรรมที่ เรียกว่า ธรรมเทศกธรรม 5 ประการ คือ

2.1 อนุบุพพิกขา สอนให้มีขั้นตอนถูกลำดับ คือ แสดงหลักธรรม หรือเนื้อหา ตามลำดับความง่ายยากลุ่มลึก มีเหตุผลสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปโดยลำดับ

2.2 ปริยายทสสาวิ จับจุดสำคัญมาขยายให้เข้าใจเหตุผล คือ ชี้แจง ยกเหตุผลมาแสดง ให้เข้าใจชัดในแต่ละแง่แต่ละประเด็น อธิบายยกเยื้องไปต่าง ๆ ให้มองเห็น กระจ่างตามแนวเหตุผล

2.3 อนุทยา ตั้งจิตเมตตาสอนด้วยความปรารถนาดี คือ สอนเขาด้วยจิตเมตตา มุ่งจะให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสอน

2.4 อนามิสันตร ไม่มีจิตเพ่งเล็งมุ่งเห็นแก่อาภิส คือ สอนเขามีไม้มุ่งที่ตนจะได้ลาภ สินจ้าง หรือผลประโยชน์ตอบแทน

2.5 อนุปหัจจ วาจจิตตรงไม่กระทบตนและผู้อื่น คือ สอนตามหลักตามเนื้อหา มุ่งแสดงอรรถ แสดงธรรม ไม่ยกตน ไม่เสียดสีข่มขู่ผู้อื่น

3. ครุมีลีลาครบทั้งสี่ ครุที่สามารถมีลีลาของนักสอน ดังนี้

3.1 สันทสสนา ชี้ให้ชัด จะสอนอะไรก็ชี้แจงแสดงเหตุผล แยกแยะอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจแจ่มแจ้ง ตั้งใจมุ่งไปดูเห็นกับตา

3.2 สมาทปนา ชวนให้ปฏิบัติ คือ สิ่งใดควรทำ ก็บรรยายให้มองเห็นความสำคัญ และซาบซึ้งในคุณค่า เห็นสมจริง จนผู้ฟังยอมรับ อยากลงมือทำ หรือนำไปปฏิบัติ

3.3 สมุตเตชนา เร้าให้กล้า คือ ปลุกใจให้ตึกคัก เกิดความกระตือรือร้นมี กำลังใจแข็งขัน มั่นใจที่จะทำให้สำเร็จ ไม่กลัวเหน็ดเหนื่อยหรือยากลำบาก

3.4 สัมปหังสนา ปลุกให้ว้าเหว คือ ทำบรรยากาศให้สนุกสนานขึ้น แจ่มใสเบิกบานใจให้ผู้ฟังชุ่มชื่น มีความหวัง มองเห็นผลดีและทางสำเร็จ

4. ครูมีหลักตรวจสอบสาม เมื่อกล่าวอย่างรวบรัดที่สุด ครูอาจตรวจสอบตนเอง ด้วยลักษณะการสอนของพระบรมครู 3 ประการ คือ

- 4.1 สอนด้วยความรู้จริง รู้จริง ทำได้จริง จึงสอนเขา
- 4.2 สอนอย่างมีเหตุผล ให้เขาพิจารณาเข้าใจแจ่มแจ้งด้วยปัญญาของเขาเอง
- 4.3 สอนให้ได้ผลจริง สำเร็จความมุ่งหมายของเรื่องที่สอนนั้น ๆ เช่น ให้เข้าใจได้จริง เห็นความจริง ทำได้จริง นำไปปฏิบัติได้ผลจริง เป็นต้น

5. ครูทำหน้าที่ครูต่อศิษย์ คือปฏิบัติต่อศิษย์โดยอนุเคราะห์ตามหลักธรรมเสมือนเป็นทิศเบื้องขวา ดังนี้

- 5.1 แนะนำฝึกอบรมให้เป็นคนดี
- 5.2 สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
- 5.3 สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
- 5.4 ส่งเสริมยกย่องความดีงามความสามารถให้ปรากฏ
- 5.5 สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศ คือ สอนฝึกศิษย์ให้วิชาเลี้ยงชีพได้จริง และรู้จักดำรงตนด้วยดี ที่จะเป็นประกันให้ดำเนินชีวิตดีงามโดยสวัสดิ์มีความสุขความเจริญ

สุรพล เย็นเจริญ (2543 : 20 – 21) กล่าวว่า ในด้านการเรียนการสอน ครูมีส่วนสำคัญอย่างมาก การสอนของครูแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของรายวิชา หรือบุคลิกภาพของผู้สอนที่แตกต่างกัน

นิรมล ศตวุฒิ (2526 : 11 – 15) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศว่า มีบทบาทสำคัญพอ ๆ กับเทคนิคการสอนเนื่องจากคนที่ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ดี ไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นครูอังกฤษได้ดีเสมอไปคุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. คุณสมบัติทั่วไปที่ครูควรมี ดังนี้
  - 1.1 ได้รับการศึกษาและมีความรู้ดีในสาขาวิชาที่ทำการสอน และสามารถนำความรู้นั้นมาใช้ในการสอนได้
  - 1.2 มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติกำเนิดของตนเอง
  - 1.3 ได้รับการฝึกฝนอย่างดีในงานอาชีพครู และการใช้วิธีสอนในระดับชั้นที่จะสอน
  - 1.4 สามารถประยุกต์ความรู้ ทางด้านจิตวิทยามาใช้ในการสอนได้ดี มีความเข้าใจความคิดและพฤติกรรมนักเรียน

1.5 วางตัว ประพฤติและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและสามารถควบคุมอารมณ์ได้

2. คุณสมบัติเฉพาะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มี 2 แนวทางคือ

2.1 คุณสมบัติเฉพาะที่ได้จากการสัมมนา TESOL ในปี ค.ศ.1960 (Croft. 1972 : 20) มีดังนี้

2.1.1 สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้ในระดับที่จะเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสม มีความถูกต้องและคล่อง

2.1.2 มีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาชาติกำเนิด หรือ ภาษาที่หนึ่งของนักเรียนรวมถึงภาษาท้องถิ่นด้วย เพื่อนำมาสัมพันธ์กับภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นภาษาใหม่ของนักเรียนด้วย

2.1.3 มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ภาษา ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามวัยของผู้เรียน

2.1.4 เข้าใจหลักการสอนภาษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับเรียนแต่ละระดับ

2.1.5 มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและเทคนิคการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.1.6 เข้าใจและตระหนักถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

2.2 คุณสมบัติเฉพาะของครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ Mary Finocchiaro และ Michael Bonomo จัดแปลงมาจากแนวทางของ Steering Committee of the Modern Language Association (Finocchiaro and Bonomo. 1973 : 28 – 29) ซึ่งแบ่งออกเป็นคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ กัน มีตั้งแต่ระดับพอใช้ได้ ระดับดีและระดับดีเยี่ยมผู้ที่จะเป็นครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ควรมีคุณสมบัติอย่างน้อยที่สุดในระดับพอใช้ได้ของคุณสมบัติแต่ละด้าน และควรจะพยายามปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ เพื่อให้ถึงระดับดีเยี่ยม สำหรับพอใช้ได้ในแต่ละคุณสมบัติด้านต่าง ๆ กัน มีดังนี้

2.2.1 คุณสมบัติในด้านทักษะการฟัง สามารถฟังเจ้าของภาษาพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปในจังหวะช้า ๆ เน้นตรงประเด็นที่สำคัญ ๆ ได้เข้าใจ

2.2.2 คุณสมบัติในด้านทักษะการพูด สามารถพูดเกี่ยวกับเรื่องที่เตรียมมาได้ โดยใช้สำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้อยู่ ๆ ได้โดยไม่มีที่ผิดที่เห็นได้ชัดและสามารถออกเสียงได้เป็นที่เข้าใจ

2.2.3 คุณสมบัติในด้านทักษะการอ่าน สามารถอ่าน และจับใจความจากข้อความเกี่ยวข้องกับเรื่องในชีวิตประจำวัน ที่ไม่มีศัพท์เทคนิคได้โดยไม่ต้องแปลอังกฤษเป็นไทย

รวงอรุณ ลิ้มเล็ก (2541 : 25) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ครูภาษาอังกฤษควรจะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี และมีทักษะ จิตวิทยาในการสอน ได้อย่างดีและเหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์ ดังที่ กานดา ณ กลาง (2515 : 18) ได้กล่าวเน้นว่า ครูสอนภาษาอังกฤษควรมีความรู้ภาษาอังกฤษดีและมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับครูสอนภาษาทุกคนที่จะต้องเฝ้าหาความรู้ และนำมาเป็นแนวปฏิบัติ

สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์ และ วาริวรรณ เบญจพร (ประเสริฐ จันทร. 2545 : 10 – 11 ; อ้างอิงจาก สรณี วงศ์เบ็ญสัจจ์ และวาริวรรณ เบญจพร. 2527 : 2 – 8) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยว่า ควรมุ่งหมายทางวิชาการให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ ในสาขาของตนเอง คือ การฝึกฝนการอ่านแบบต่างๆ การจดบันทึกจากการอ่านหรือจากการฟังบรรยาย และยังกล่าวอีกด้วยว่า จากการสังเกตของคณาจารย์ในภาควิชาภาษาต่างประเทศมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะดังกล่าว

เกี่ยวกับลักษณะของพฤติกรรม ที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ นั้น สุไร พงศ์ทองเจริญ (2520 : 169) ได้จำแนกไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้ คือ

1. ใช้ตัวนักเรียนและตัวของครูเองเป็นอุปกรณ์ในการเรียนการสอน
2. ใช้การสนทนาเป็นเครื่องมือในการฝึก
3. เปลี่ยนแปลงกิจกรรมบ่อย ๆ เพื่อฝึกทักษะการใช้ภาษา
4. ก่อนฝึกเนื้อหาใหม่ ๆ ครูจะต้องพูดซ้ำ ๆ 2 – 3 ครั้ง ให้นักเรียนจำได้และเข้าใจสิ่งที่คนกำลังฝึกต่อไป
5. ให้นักเรียนเก่งกระทำก่อน เพื่อให้นักเรียนที่อ่อนได้เรียนรู้จากเพื่อน
6. การใช้ภาษาไทยในห้องเรียนต้องให้เหมาะสม
7. ให้นักเรียนช่วยหาหรือสร้างอุปกรณ์การสอน
8. สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสมที่จะเรียนภาษาอังกฤษ
9. ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจว่าภาษาอังกฤษจะใช้ติดต่อกับชาวต่างประเทศได้จริง ๆ

10. สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟัง
11. ใช้ภาษาที่เป็นจริง ไม่ใช่ภาษาที่ครูกคิดว่าควรจะเป็น
12. สรุปเนื้อหาที่สอนมาแล้วเป็นระยะและรื้อฟื้นเนื้อหาเก่า ๆ มาอธิบายซ้ำเป็นคราวๆ ไป
13. ในขณะที่สอนใช้การฝึกไม่ใช้การทดสอบ
14. ไม่ควรเร่งสอนให้จบเล่มโดยไม่ฝึกทักษะให้แม่นยำ
15. ครูต้องเข้าใจผู้เรียนและปัญหาของผู้เรียนและรู้วิธีที่จะช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหา
นั้นได้
16. ครูจะต้องนุ่มนวล เปี่ยมด้วยเมตตา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเด็ดเดี่ยวเข้มแข็ง เพราะในการฝึกภาษา ครูจะต้องเข้าถึงตัวผู้เรียน ถ้ามีความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
ไม่ดีการเรียนการสอนอาจล้มเหลว

ด้านการเรียนการสอน

สมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 39) ได้ให้ความหมายวิธีสอนภาษาอังกฤษไว้ว่า วิธีสอนภาษาอังกฤษแบบใดเป็นวิธีสอนที่ดีและสมบูรณ์ที่สุด แต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อเสียอยู่ด้วยกันทั้งนั้น ครูผู้สอนภาษาในแต่ละระดับชั้น ตลอดจนช่วยให้ดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้วย วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่รู้จักกันดีและนิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

1. วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (The Grammar - translation Method) เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจคำศัพท์ และกฎไวยากรณ์ รวมทั้งข้อยกเว้นต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่อธิบายและให้ผู้เรียนนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการทำแบบฝึกหัด โดยเน้นการแปลเป็นหลัก การวัดผลจึงเน้นความจำ คำศัพท์ และกฎไวยากรณ์ และความสามารถในการแปล

2. วิธีสอนแบบตรง (The Direct Method) คล้ายกับวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลไม่ใช้วิธีสอนแบบใหม่แต่อย่างใด เป็นวิธีสอนภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กันมานานแล้วในยุโรป และมักนิยมใช้ปะปนกันอยู่กับวิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล ในบางครั้งก็ใช้วิธีสอนสองแบบผสมกัน แล้วเรียกวิธีสอนแบบผสมนี้ว่า "Compromise Method หรือ Oral Method" วิธีสอนแบบตรงนี้เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น เมื่อคนเริ่มสนใจการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะเมื่อมีการค้าระหว่างประเทศและการเดินทางติดต่อธุรกิจเพิ่มขึ้น มีการท่องเที่ยวไปต่างประเทศหรือโยกย้ายถิ่นฐานที่อยู่อาศัยทำให้เห็นว่าการเรียนการสอนด้วยวิธีแบบไวยากรณ์และแปลไม่สามารถทำให้ใช้ภาษาได้ดี ยังไม่สามารถติดต่อสื่อสารได้ จึงหัน

มาใช้วิธีสอนโดยให้เจ้าของภาษาเป็นผู้สอนเน้นทักษะการพูด โดยไม่มีการแปล วิธีสอนแบบตรงนี้ได้ชื่อเรียกจากข้อเท็จจริงที่ว่า การเรียนรู้ความหมายต่างๆ เรียนด้วยวิธีเชื่อมโยงโดยตรงกับภาษาที่เรียนโดยไม่ผ่านกระบวนการแปลเป็นภาษาของผู้เรียน วิธีสอนแบบตรงนี้อิงแนวคิดที่ว่า ภาษาพูดการเรียนภาษา คือการให้ผู้เรียนได้สื่อสารด้วยภาษาที่เรียนนั้น และเพื่อให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ควรให้ผู้เรียนรู้วิธีการที่จะคิดเป็นภาษาที่เรียนด้วยดังนั้นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นตลอดเวลาและสื่อสารราวกับอยู่ในสถานการณ์จริง จุดประสงค์ของการเรียนภาษาต่างประเทศตามแนวคิดของวิธีสอนแบบตรงนี้ ก็เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ บทเรียนส่วนใหญ่จึงประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นบทสนทนา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริง

3. วิธีสอนแบบฟังพูด (The Audio – lingual Method) วิธีสอนแบบฟังพูดนี้ คล้ายกับวิธีสอนแบบตรง มีจุดมุ่งหมายแตกต่างจากวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล วิธีสอนแบบฟังพูดนี้ พัฒนขึ้นในสหรัฐอเมริกาในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 จากความจำเป็นที่ทหารจะต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ในการรบ วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลที่ใช้แต่เดิมนั้นไม่สามารถช่วยให้พูดภาษาต่างประเทศได้และถึงแม้ว่าจุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบตรงเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศที่เรียนได้ แต่ในขณะนั้นแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนภาษา ซึ่งมีพื้นฐานจากแนวคิดของนักภาษาศาสตร์เชิงบรรยาย และนักจิตวิทยาเชิงพฤติกรรมกำลังเป็นที่นิยมกัน แนวคิดดังกล่าวนำไปสู่วิธีสอนแบบฟังพูดซึ่งมีหลักการบางอย่างคล้ายคลึงกันกับวิธีสอนแบบตรง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะแตกต่างกัน โดยมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาฟังพูดนี้ มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ในช่วง ค.ศ. 1951 – 1960 เรียกวิธีสอนแบบนี้ว่า สอนแบบภาษาศาสตร์ (Linguistic Method) หรือวิธีสอนแบบฟังพูด (Aural – Oral Method) ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 เนลสัน บรูคส์ (Nelsen Brooks) แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้เรียกวิธีสอนแบบนี้ว่า Audio – lingual Method ซึ่งเป็นชื่อที่นิยมใช้กันแพร่หลายจนถึงปัจจุบันวิธีสอนแบบฟังพูดนี้ อิงแนวคิดที่ว่าภาษา คือ ภาษาพูด การสอนภาษา จึงควรเริ่มจากการฟังพูด อันเป็นพื้นฐานไปสู่การอ่าน และการเขียน ดังนั้นภาษาที่นำมาให้ผู้เรียนเรียน ควรเป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้พูดกันในชีวิตประจำวันไม่ใช่วิธีการสอนเกี่ยวกับตัวภาษา เนื่องจากภาษาแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ลักษณะที่แตกต่างกันของระบบเสียง และโครงสร้าง จะเป็นปัญหาแก่ผู้เรียน จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาตามวิธีสอนแบบฟังพูดนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียนได้ โดยผู้เรียนจะต้องฝึกภาษาที่เรียนนั้นซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นนิสัย สามารถพูดได้โดยไม่ต้องหยุดคิด ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาที่เรียนให้แก่ผู้เรียนในการเลียนแบบ ส่วนผู้เรียนนั้นเป็นผู้เลียนแบบปฏิบัติตามผู้สอน วิธีสอนแบบฟังพูดนี้

4. การสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ (The Cognitive Code Learning Theory) แครร์รอล (Carroll) กล่าวถึงวิธีสอนแบบนี้ว่า เป็นแนวการสอนแบบไวยากรณ์และแปลในโฉมหน้าใหม่ ทั้งนี้เพราะตามวิธีสอนแบบนี้ การเรียนภาษาเป็นกระบวนการเรียนเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง และการวิเคราะห์ภาษาอย่างมีแบบแผน และให้ความสำคัญต่อความเข้าใจโครงสร้างของภาษามาก การฝึกหัดนั้นจะทำเมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจแล้ว การสอนตามทฤษฎีนี้ยังแนวคิดที่ว่าภาษาเป็นระบบที่วิ่งไปตามกฎเกณฑ์ ความเข้าใจและการแสดงออกทางภาษาขึ้นอยู่กับความเข้าใจกฎเกณฑ์ เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจรูปแบบของภาษาและความหมายแล้ว ก็สามารถใช้ภาษาได้ จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาตามวิธีนี้อยู่ที่การพัฒนาความสามารถที่จะเข้าใจภาษาเป็นสำคัญ การเรียนภาษาต่างประเทศจึงควรให้ผู้เรียนได้รู้ระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาที่เรียนนั้นก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ โดยสรุปแล้ว วิธีสอนแบบนี้คล้ายวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลในส่วนที่เน้นความเข้าใจโครงสร้างทางภาษา แต่แตกต่างที่จุดมุ่งหมายในการสอน วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมุ่งสอนไวยากรณ์เพื่อนำไปใช้แปลข้อความต่าง ๆ ความสำคัญจึงอยู่ที่ความสามารถในการเทียบเคียงภาษาทั้งสอง แต่การสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจมุ่งกระบวนการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่เรียน และเน้นการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ตั้งแต่แรก แต่ไม่ใช้การฝึกซ้ำ ๆ ตามวิธีสอนแบบฟังพูด

5. วิธีสอนแบบเงียบ (The Silent Way) เป็นวิธีสอนที่ริเริ่มโดย กาแล็บ แกตเตกโน (Caleb Gattegno) ในปี ค.ศ.1963 วิธีสอนแบบนี้มิได้เกิดจากวิธีสอนแบบความรู้ความเข้าใจ แต่มีหลักการบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน ตัวอย่างเช่น หลักการพื้นฐานของวิธีสอนแบบเงียบข้อหนึ่ง คือ “การสอนควรเป็นรองการเรียน” นั่นเป็นหลักการที่สำคัญข้อหนึ่งของการเรียนการสอนตามแนวคิดที่เน้นความรู้ความเข้าใจซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนที่จะคิดด้วยตนเอง วิธีสอนแบบเงียบนี้ยังแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ภาษาเกิดจากความคิดหรือพลังสมองของผู้เรียนเอง ผู้เรียนจะค้นพบกฎเกณฑ์ทางภาษาจากการทดลองพูด ผู้สอนจึงควรมีบทบาทในการพูดให้น้อยที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูด และใช้ความคิดความเข้าใจที่จะค้นพบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรู้จักคิดด้วยตนเองและจากเพื่อน ๆ การนิ่งของผู้สอนจะช่วยให้เกิดความร่วมมือกันในกลุ่มผู้เรียนมากยิ่งขึ้นข้อผิดพลาดทางภาษาของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนากฎเกณฑ์ที่ถูกต้องด้วยตนเอง สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความพยายามและความคิดที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเอง จุดมุ่งหมายของวิธีการสอนแบบนี้ เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถที่จะใช้ภาษาด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น ผู้เรียนจะต้องพยายามนำสิ่งที่ตนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์และจะต้องจดจ่ออยู่กับบทเรียนตลอดเวลาพร้อมทั้งสำรวจภาษาที่เรียนนั้น ดังนั้นในระยะเริ่มเรียน ผู้สอนจะสอนเสียงซึ่งเป็น

พื้นฐานสำคัญของภาษาทุกภาษา ผู้สอนจะใช้แผนภูมิเสียงและสีมาช่วยในการเรียนการสอน และอาศัยความรู้เกี่ยวกับเสียงในภาษาแม่มาเชื่อมโยงกับเสียงในภาษาใหม่ที่เราเรียนและยังใช้ความรู้เกี่ยวกับสีมาช่วยในการเรียนคำศัพท์ ตลอดจนการอ่านออกเสียงคำเหล่านั้น จากนั้นผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ที่จะดึงดูดความสนใจของผู้เรียนไปยังโครงสร้างของภาษาสถานการณ์จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายด้วย

6. วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (The Total Physical Response Method) วิธีการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางนี้อิงแนวคิดที่ว่า การสื่อความหมายของภาษาต่างประเทศอาจทำได้โดยการปฏิบัติหรือใช้กริยาอาการประกอบ ผู้เรียนจะจำได้ดีถ้าได้ปฏิบัติหรือแสดงการโต้ตอบด้วยการเรียนภาษาควรเรียนเป็นกลุ่มคำที่มีความหมาย ไม่ใช้การเรียนคำโดด ๆ เน้นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฟังให้เข้าใจก่อนที่จะฝึกให้พูด ผู้เรียนจะเริ่มพูดเมื่อพูดพร้อมที่จะพูด ผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาจากการสังเกตการกระทำของผู้อื่น และจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ดียิ่งขึ้น การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้เรียนทำผิดจึงควรทำอย่างนิ่มนวล ไม่โจ่งแจ้ง โดยผู้สอนอาจจะพูดคำสั่งซ้ำหรือปฏิบัติให้ผู้เรียนดูตัวอย่าง การแก้ไขในรายละเอียดอาจจะต้องชะลอไว้ จนกว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับสูง จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่สนุกสนานในการเรียนเพื่อสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศ และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ต่อไปหลังจากเรียนในระดับเริ่มต้นแล้วในระยะแรกของการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่ต้องพูด แต่เป็นผู้ฟังและทำตามผู้สอน ผู้สอนเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ผู้เรียนเป็นผู้เลียนแบบการกระทำของผู้สอน โดยผู้สอนออกคำสั่งให้ผู้เรียน 2 - 3 คนปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วย จากนั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ของผู้สอน หลังจากที่เราเรียนโดยปฏิบัติตามคำสั่งแล้วระยะหนึ่ง เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะพูด ก็จะเป็นผู้ออกคำสั่งเอง แล้วจะเรียนอ่าน และเขียนต่อไป ผู้สอนได้สื่อสารกับผู้เรียนทั้งชั้นและเป็นรายบุคคล ส่วนผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตดูเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ช่วยให้เข้าใจและจำได้ดี

7. วิธีสอนแบบชักชวน (Suggestopedia) วิธีสอนนี้พัฒนาขึ้นโดย จอร์จี โลซานอฟ (Georgi Lozanov) นักจิตวิทยาบัลแกเรีย เมื่อประมาณ ค.ศ. 1975 วิธีสอนแบบชักชวนเป็นวิธีสอนที่สอนที่เน้นการโน้มน้าวจิตใจของผู้เรียนให้กำจัดความรู้สึกว่าตนเองจะไม่ประสบความสำเร็จ และช่วยให้ผู้เรียนได้นำพลังสมองของตนออกมาใช้ในการเรียนให้เกิดผลอย่างเต็มที่ วิธีสอนแบบชักชวนนี้ อิงแนวคิดที่ว่าสมองของมนุษย์นั้นเปี่ยมด้วยพลัง แต่ถูกนำมาใช้เพียงเล็กน้อย ผู้สอนจึงควรโน้มน้าวให้ผู้เรียนได้ใช้พลังสมองของตนอย่างเต็มที่ โดยขจัดความกลัวและข้อห้ามต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษา ควรให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยความสนุกสนาน ผ่อนคลายทางจิต โดยจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่สะดวกสบายไม่ตึงเครียด

ความสนุกสนานและผ่อนคลายจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการสอนด้วยวิธีสอนแบบชักชวนนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเรียนภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้สอนเป็นเจ้าหน้าที่ในห้องเรียนเป็นผู้ที่ผู้เรียนให้ความไว้วางใจ เพราะผู้เรียนจะจดจำข่าวสารและข้อมูลได้ดีจากผู้ที่เขาศรัทธาการเรียนการสอนควรทำให้ผู้เรียนไม่กังวลควรจะมีในห้องที่มีความสะดวกสบายมากที่สุด เก้าอี้นั่งสบาย แสงไฟสลัวและมีเพลงประกอบ ช่วยบรรยากาศผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่ตั้งใจ ผู้สอนจะแนะนำให้ผู้เรียนทั้งหมดรู้จักกันตั้งแต่ตอนแรกของการเรียน ผู้เรียนสามารถตอบสนองโดยใช้คำพูดหรือภาษาที่เรียนเพียง 2 - 3 คำเท่านั้น ในระยะแรก ๆ ต่อมาก็จะสามารถทำความเข้าใจจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้น ในการเรียนนั้นผู้สอนจะใช้บทสนทนาเป็นสื่อในการเรียน โดยผู้สอนจะให้บทสนทนาที่มีคำแปลเป็นภาษาของผู้เรียน รวมทั้งไวยากรณ์และคำศัพท์จากบทสนทนาไว้ด้านหนึ่งด้วย ผู้สอนจะอ่านบทสนทนาให้ผู้เรียนฟัง 3 ครั้ง ในครั้งแรกผู้เรียนฟังบทสนทนาที่ครูอ่านให้ฟังโดยอ่านคำแปลไปด้วย ในการอ่านครั้งที่สอง ผู้เรียนอาจจะดูบทเรียนตามไปด้วย และจดรายละเอียดเพิ่มเติมได้ ในการอ่านครั้งที่สามนั้นผู้อ่านจะเปิดเพลงคลาสสิกไปพร้อม ๆ กันผู้เรียนได้รับอนุญาตให้วางหนังสือและเอนหลังพิงพนักเก้าอี้อย่างสบาย จะหลับตาฟังหรือจะหยิบบทเรียนขึ้นมาอ่านตามก็ได้ วิธีสอนแบบนี้เป็นการโน้มน้าวจิตใจให้ผู้เรียนรู้สึกสบาย ไม่มีการบังคับ การที่ผู้เรียนอยู่เฉย ๆ นั้น ผู้เรียนกำลังใช้พลังสมองที่มีอยู่และสร้างการจดจำอย่างมีประสิทธิภาพ

8. วิธีสอนภาษาแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) วิธีสอนนี้เน้นไม่ให้ผู้สอนคำนึงถึงความรู้สึกและสติปัญญาของผู้เรียนเท่านั้นแต่ต้องมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตอบโต้ทางกายของผู้เรียน รวมทั้งปฏิกิริยาตอบโต้เพื่อป้องกันตัวตามสัญชาตญาณและความต้องการในการเรียนวิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้นำหลักการมาจากแนวคิดการเรียนรู้แบบการปรึกษา (Counseling Learning Approach) ซึ่งผู้ที่ริเริ่มแนวคิดนี้คือชาร์ลส์ เอ. เคอร์รัน (Charles A. Curran) เมื่อประมาณ ค.ศ. 1960 วิธีสอนนี้มีแนวคิดต่างไปจากแนวคิดของวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว วิธีสอนแบบนี้ยึดผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้สอนต้องยอมรับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนร่วมกันทำกิจกรรมและกำหนดความต้องการในการเรียนผู้เรียนแต่ละคนร่วมกันทำกิจกรรมและกำหนดความต้องการในการเรียน ส่วนผู้สอนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษาด้านภาษาเท่านั้น เป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการคิด ชักชวนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม ให้ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ระหว่างกันและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน วิธีสอนแบบนี้ยังเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สิ่งที่น่าสนใจมิใช่สถานการณ์เฉพาะที่ผู้สอนกำหนดให้แต่เป็นความรู้สึกต่าง ๆ ที่กว้างขวางไปจากบท

เรียนที่ผู้เรียน ต้องพบในชีวิตประจำวันจริง ๆ จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้ ต้องการให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนติดต่อสื่อสารได้ นอกจากนี้ยังต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้บทบาทของผู้สอนจึงเป็นผู้ให้คำปรึกษา

9. วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) วิธีสอนนี้มีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่าภาษาคือ เครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษาคือเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารซึ่งเดลไฮม์ส (Dell Hymes) ได้ให้ความหมายว่าเป็นความสามารถในการใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยเป็นความสามารถที่จะรู้ได้ว่าเมื่อไรควรพูด และควรพูดอะไร กับใคร เมื่อไร ที่ไหน และในลักษณะอย่างไรซึ่งความหมายของความสามารถในการสื่อสารที่เสนอโดย เดลไฮม์สนี้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และในระยะต่อมา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศหลายคนก็ได้เสนอองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ ซึ่งการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้น ควรจะต้องสอนสิ่งต่อไปนี้ คือ ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาหรือไวยากรณ์ (Linguistic or Grammatical Competence) ความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic Competence or Strategic Competence) จุดมุ่งหมายของวิธีสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญ สรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา (Use) ตามความมุ่งหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ และแม้จะให้ความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่ก็มีได้ละเลยเรื่องความถูกต้องของภาษา (Accuracy) แต่อย่างไร การเรียนการสอนในแนวนี้นี้จึงเน้นการทํากิจกรรมเพื่อฝึกการใช้ภาษาใกล้เคียงสถานการณ์จริงให้มากที่สุด โดยฝึกในลักษณะทักษะสัมพันธ์ (Intergrated Skills) หรือทักษะรวมโดยผู้สอนเป็นผู้นำกิจกรรมมาให้ผู้เรียนฝึก เช่น สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนากันเอง ให้ผู้เรียนมีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกันในหลายลักษณะเช่นเป็นคู่เป็นกลุ่ม 3 คน กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ผู้สอนอาจจะประเมินผลผู้เรียนโดยดูจากการแสดงออกในการที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และอาจจะประเมินผลอย่างเป็นทางการด้วยการเขียนได้ด้วย สมิตรา อังวัฒนกุล : วิธีสอนภาษาอังกฤษ : (2540 : 39 -119)

ชุตีรัตน์ เจริญสุข (2545 : 33) ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่าวิธีการเรียนการสอน หมายถึงวิธีการหรือรูปแบบของกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้

รวงอรุณ ลิ้มเล็ก (2541 : 18) ได้กล่าวถึง วิธีการสอนภาษาอังกฤษโดยสรุปว่า กิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักโดยเน้นที่การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและมากที่สุด โดยผู้สอนทำหน้าที่ดูแลและชี้แนะเท่าที่จำเป็น และกิจกรรมที่ใช้ต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับสิ่งต่อไปนี้ คือ หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของแบบเรียน ซึ่งผู้สอนต้องนำวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้สอนเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถ และแสดงพฤติกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดได้ และการที่ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้กิจกรรมและสื่อการสอนมาช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน และหลังจากที่ผู้สอนดำเนินวิธีสอน โดยใช้กิจกรรมและสื่อการสอนแล้ว ผู้สอนต้องมีเทคนิควิธีการวัดผลประเมินผล เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถถึงเกณฑ์ที่หลักสูตรตั้งไว้หรือไม่ เพื่อผู้สอนจะได้นำผลจากการวัดและประเมินผลนั้นมาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้มีการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านแนวคิดและกระบวนการการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะหาวิธีการทำให้ผู้เรียนภาษาได้เร็วขึ้น สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการพัฒนาตัวเอง รู้จักกระบวนการเรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ แนวคิดและวิธีสอนแต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังนั้นผู้สอนควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้เป็นอย่างดี และมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติในชั้นเรียน ก่อนพิจารณาเลือกแนววิธีสอนใดมาใช้ (คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 154)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

วัชรฯ หมัดป้องตัว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาปัญหาในการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค พบว่า นักเรียนชายและหญิงมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่นักเรียนหญิงมีปัญหามากกว่า นักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พงศ์พรรณ สินธุชัย (2534 : 85 – 90) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม พบว่า นักศึกษา มีปัญหาในเรื่องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ใน 4 ทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการ นักศึกษามีความต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในด้านการฟังและการพูดอยู่ในระดับมาก แต่มี ความต้องการเรียนรู้ในการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ในด้าน 4 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รวงอรุณ ล้มเล็ก (2541) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีปัญหาโดยรวมด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวแปรเพศ ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในหลัก สูตรและด้านความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

อุบล แคล้วกลาง (2540 : 118) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษา 2 สำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูผู้สอนที่ไม่ได้ศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษและครูผู้สอนที่ ศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีปัญหาด้านสื่อการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จรวพร ดันตระกูล (2543 : 21) กล่าวว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงอาจไม่เห็น ความจำเป็นในการใช้ทักษะการพูด เนื่องจากในชีวิตประจำวันของคนไทยไม่มีความจำเป็น ต้องใช้ภาษาอังกฤษยิ่งสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนก็ไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ นอกห้องเรียน

นันทกา ทาวุฒิ (2542 : 15 – 16) ได้กล่าวว่า นักศึกษาไทยส่วนมากจะมีความรู้สึกกลัว ไม่กล้าแสดงออก กลัวพูดผิดทำให้เกิดความอายก็เป็นได้ จึงทำให้นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาในทักษะด้านการพูดไม่แตกต่างกัน

รัชต์ธานี ชัชวาลย์ปรีชา (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาในเรื่องหลักสูตร คือ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตที่เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ยังขาดงบประมาณและการประสานงานระหว่างอาจารย์กับนิสิต นักศึกษา และขาดการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่ได้ได้รับความสะดวก และขาดแหล่งค้นคว้า เนื่องจากห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร วารสารทางพลศึกษาและวิชาการทั่วไปน้อย

ทัศนีย์ พิตลารัตนคุณ (2539 : 91 – 92) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของนิสิตปริญญาโท วิชา เอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านส่วนตัวผู้เรียน พบว่า นิสิตมีปัญหาด้านเนื้อหาหลักสูตรมากกว่าด้านอื่นๆ คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมการเมือง เน้นเนื้อหาใหม่ ๆ ด้านวิธีการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน ห้องสมุดควรเปิดบริการภาคพิเศษในวันหยุด ด้านผู้เรียนควรเปลี่ยนเวลาโดยเฉพาะภาคพิเศษที่ต้องเรียนในวันศุกร์

สุกัญญา เจริญวัลย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อการเรียนมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน มีทัศนคติโดยรวมแตกต่างกันในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครูผู้สอนและด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุนีย์ ประสมปลื้ม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศาสตร์ ในวิทยาลัยครูอีสาน พบว่า องค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนและเหมาะสมมากในด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่เหมาะสมในด้านความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และด้านให้นักศึกษานำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น โครงสร้างของหลักสูตร ควรปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตในกลุ่มวิทยาการจัดการ หมวดวิชาชีพ เลือกเสรี และกลุ่มวิชา

ให้มากขึ้น เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากในด้านสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ว่าให้นักศึกษามีความสามารถในการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และมีความเหมาะสมมากในด้านสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ว่าให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถพื้นฐานเพียงพอในการศึกษาระดับสูงขึ้น อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน สถานที่เรียน และสถานที่พักหรือทำงาน สำหรับผู้เรียนนอกห้องเรียน มีความเหมาะสมปานกลางทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ สภาพการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวม มีความเหมาะสม แต่การวัดผลและประเมินผลยังขาดความเข้าใจที่ตรงกัน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านการดำเนินการการเรียนการสอนให้ครบถ้วนตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในรายวิชา การประเมินผลตนเองของนักศึกษา ปรากฏว่า อยู่ในระดับกลาง และการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารประเมินว่าอยู่ในระดับกลาง ผู้บริหารส่วนใหญ่ พบว่า ปัญหาของการบริหารหลักสูตร คือ การขาดบุคลากรสาขาวิชาชีพเฉพาะ จึงได้เสนอแนะให้กรมการฝึกหัดครูจัดสรรงบประมาณเพื่อบรรจุบุคลากรสาขาดังกล่าว นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้กรมการฝึกหัดครู เป็นผู้ประสานงาน และช่วยเหลือด้านข้อมูล และแหล่งฝึกหัดงานของนักศึกษา

ประเสริฐ จันทรอุดม (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานในวิทยาลัยครูกำแพงเพชร พบว่า ด้านอาจารย์ นักศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย ส่วนนักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาการจัดการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักสูตรและแบบเรียน นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ภัทรวดี องค์สกุล (2527 : 74) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเทคนิคในคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพบว่า นักศึกษาและอาจารย์มีปัญหาของหลักสูตรและเนื้อหา วิชากับลักษณะวิชา และต้องการให้มีการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษเทคนิค ในด้านเนื้อหา วิธีสอน อุปกรณ์การสอน แบบทดสอบและอื่น ๆ

Kanchana Khamnongsuk (1989) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักนิเทศ ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนการสอน ผู้สอน นักศึกษา และการวัดผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาไม่สามารถพัฒนาความสามารถและทักษะ 4 ด้านให้ดีขึ้นและเนื้อหาวิชาไม่สัมพันธ์กับวิชาเอก นักศึกษาและอาจารย์ต้องการให้เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษประกอบไปด้วยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ และเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวันและต้องการให้แบ่ง

วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักหนังสือพิมพ์ นักโฆษณา และนักประชาสัมพันธ์ให้มีการวัดผลหลาย ๆ แบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

เนลลอร์ (Naylor. 1967 : 14) ได้ศึกษา เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย พบว่านักเรียนชายมีผลการเรียนดีกว่านักเรียนหญิง เมื่อใช้บทเรียนโปรแกรม แต่ยังไม่อาจวิเคราะห์หาสาเหตุที่แน่นอนได้

บิชอป (Bishop. 1967 : 2093 – 2094) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอนภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐออเรกอน พบว่า วิธีการสอนที่ครูใช้ได้ผลดี เช่น การใช้ดนตรี การใช้เพลง การแสดงเรื่องตลกสั้น ๆ การแสดงแบบละคร การแสดงบทบาทและการฝึกแบบ ฟังพูด อุปกรณ์การสอนที่ใช้ได้ผลดีที่สุด คือ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง แผ่นเสียง เครื่องใช้หุงต้ม ภาพยนตร์ และเกมต่าง ๆ วิธีการวัดผลที่ใช้ได้ผลดี ได้แก่ การถามตอบปากเปล่า สอนโดยให้นักเรียนวาดรูปตามที่ครูสั่งข้อสอบเขียนตอบในกระดาษ ข้อทดสอบจากเทปบันทึกเสียง การทดสอบโดยใช้เกมต่าง ๆ รวมถึงการใช้ภาษาต่างประเทศ นั้น ๆ โดยบังเอิญ สำหรับวิธีสอนที่ครูใช้ไม่ได้ผล ได้แก่ การให้ทำแบบฝึกหัดแปลงการใช้วิธีการอธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ การใช้วิธีฝึกซ้ำ ๆ มากเกินไป การใช้วิธีฝึกพูด ฝึกฟังโดยไม่มีภาพหรือของจริงอย่างไรก็ดี จากการสำรวจพบว่า ครูได้ใช้วิธีสอนหลายวิธีต่าง ๆ กัน การสอนที่ดีย่อมใช้วิธีสอนและอุปกรณ์หลายอย่าง โดยเฉพาะครูที่สอนภาษานั้นได้เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้นยังมีการให้ครูสอนภาษาได้เดินทางไปศึกษาในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของครู

ลูค (Luke. 1975 : 6101 – A) ได้ศึกษาความคิดเห็นและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนอร์ท เท็กซัส (North Texas) สหรัฐอเมริกา พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับด้านความเหมาะสมของห้องเรียน ด้านเนื้อหา และด้านความสามารถในการสอนของครูนักศึกษาที่มีความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความต้องการของตนเอง

รูบิน (Rubin. 1975 : 41 – 51) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีวิธีเรียนแตกต่างกันออกไป เนื่องจากเหตุดังต่อไปนี้ คือ ชนิดของความรู้ ความรู้บางอย่างต้องเรียนด้วยการจำ แต่บางชนิดต้องเรียนด้วยการเข้าใจลำดับขั้นการเรียนรู้ อายุ คนที่มีอายุมากกว่าจะสามารถเดาข้อความได้เก่ง เพราะมีประสบการณ์มากแต่คนที่มีอายุน้อยจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่า การนำไปใช้ การเรียนภาษาที่ผู้เรียนไม่มีโอกาสนำไปใช้มากนักจะทำให้การเรียนนั้นอยู่ในวงแคบ แต่ถ้าผู้เรียนมีโอกาสนำไปนำใช้มากจะทำให้การเรียนขยายวงกว้างขึ้นมากกว่าแบบอย่างการเรียนเฉพาะของแต่ละคน บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยอาศัยการฟัง บางคนเรียนรู้โดย

การจัดบันทึก บางคนโดยอ่าน และอื่น ๆ เป็นต้น ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความรู้ความสามารถพื้นฐาน ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีวิธีเรียนรู้ต่างกัน เช่น บางกลุ่มเรียนรู้ได้ดีโดยการอาศัยการท่องจำ บางกลุ่มอาจใช้การฟัง

คลาร์ค (Clark. 1961 : 210 – 212) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องเกณฑ์สติปัญญาและทักษะพื้นฐานในการอ่านแต่ในเรื่องการใช้ภาษาและการสะกดคำ นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนชาย ในด้านความหมายของคำ นักเรียนหญิงมีความสามารถสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการค้นคว้าในเกรด 6 ความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีนัยสำคัญเลย

บราวน์ (Brown. 1991 : 245 – 257) กล่าวว่าในปัจจุบันนี้การศึกษาวิจัยทางด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมักจะเน้นในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. ผู้เรียน โดยศึกษาให้เข้าใจว่าผู้เรียนคือใคร เหตุใดเขาจึงต้องเรียนภาษาอังกฤษ จุดมุ่งหมายสูงสุดของเขาคืออะไร ความรู้ภาษาอังกฤษจะช่วยอะไรเขาได้บ้าง บราวน์ ได้กล่าวถึงเรื่องแรงจูงใจและเรื่องการให้อำนาจไว้ดังนี้ คือ แรงจูงใจ (Motivation) แบ่งเป็นแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) แรงจูงใจภายในเกิดขึ้น จากการที่ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียน และเรียนด้วยความสมัครใจ แรงจูงใจภายนอกเกิดจากการที่ผู้เรียนเรียนเพื่อมุ่งหวังรางวัลเป็นเครื่องตอบแทน การให้อำนาจ (Empowerment) คือ การสอนให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล พร้อมทั้งจะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในสังคม

2. สภาพสังคมและภูมิศาสตร์ (Sociopolitical and Giographical Issues) โดยศึกษาว่าการเรียนการสอนกระทำอยู่ ณ ที่ใด สภาพภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนด้วยหรือไม่ ภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในหลายประเทศทั่วโลกมีความหลากหลาย (Varieties) จนทำให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นสากล (English as an International Language)

3. เนื้อหา (Subject Matter) โดยการศึกษาว่าครูควรจะสอนอะไร หลักสูตรควรจะเน้นที่เนื้อหาวิชา (Content – based) หรือเน้นที่กิจกรรม (Task – based)

4. วิธีสอน (Method) ศึกษาเรื่องวิธีสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner center) โดยผู้เรียนทำกิจกรรมการสื่อสารตามแบบที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว (Fluency) นอกเหนือไปจากความถูกต้อง (Accuracy)

บราวน์ (Brown. 1980 : 83 – 179) กล่าวถึงกลวิธีในการเรียนภาษาไว้โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ กลวิธีการเรียน (Learning Strategies) และกลวิธีการสื่อสาร (Communication Strategies) กลวิธีการเรียนคือ การที่ผู้เรียนรับความรู้เข้ามาและเก็บไว้เพื่อเตรียมพร้อมที่จะนำออกใช้ในโอกาสต่อไป โดยแยกออกเป็นกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้ คือ การ

ถ่ายโยง (Transfer) การขัดขวาง (Interference) การสรุป (Generalization) การทำให้ง่าย (Simplification)

การถ่ายโยงและการขัดขวางนั้นมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ถ้าความรู้เดิมส่งเสริมให้เกิดความรู้ใหม่ เรียกว่าเกิดการถ่ายโยงทางบวก (Positive Transfer) แต่ถ้าความรู้เดิมเป็นอุปสรรคต่อความรู้ใหม่ เรียกว่าเกิดการถ่ายโยงในทางลบ (Negative Transfer) หรือการขัดขวาง (Interference)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 212 รูป เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตส่วนกลาง จำนวน 52 รูป วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 28 รูป วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 25 รูป วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 50 รูป วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 39 รูป วิทยาลัยสงฆ์นครพนม จำนวน 18 รูป (ข้อมูลจากกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2546)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มาโดยการเปิดตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 รูป

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

วิทยาเขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ส่วนกลาง	52	22
หนองคาย	28	14
ขอนแก่น	25	14
นครราชสีมา	50	22
เชียงใหม่	39	19
นครพนม	18	9
รวม	212	100

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับสอบถามนิสิต แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม สถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 5 ด้าน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 4.1 อาจารย์รัฐ สาเรือง
  - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง
  - 4.3 อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ
5. นำแบบสอบถามที่มีข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 รูป เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและคัดข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2541 : 70 - 171) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตเชียงใหม่ และวิทยาลัยสงฆ์นครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล ทางจดหมายตามวิทยาเขตต่าง ๆ
3. ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นิสิตเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามก่อนให้นิสิตทุกรูปตอบ
4. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 100 ฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical package for the Social Sciences / Personal Computer plus) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การแสดงข้อมูลส่วนตัวของนิสิต โดยคำนวณค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะข้อซักถามให้เลือกตอบ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีปัญหาการเรียนระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกตามสถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานความรู้ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ทดสอบ $t - test$

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกตามสถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานความรู้ก่อนเข้าเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่า $t - test$ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Turkey - Kramer Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2541:40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ 2545 : 131)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าความเที่ยงตรง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามแบบเกี่ยวกับปัญหาการเรียนโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Caefficient) โดยใช้สูตร ของ (บุญเชิด ภิญโญนนัดพงษ์. 2545 : 131)

$$a = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test เมื่อทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2)

ถ้าพบ $(\sigma_1^2) = (\sigma_2^2)$ ใช้ t - test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

ถ้าพบ $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ ใช้ t - test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538:113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงนำมาทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของ Tukey - Kramer Test

$$qTK = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{MS_E \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2
 N_1, N_2 แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่ 1 และ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ผลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F – distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่ง 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน จำแนกตาม สถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรวมทุกด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในด้านหลักสูตรด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน จำแนกตาม สถานภาพ

อายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิต

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
ภิกษุ	72	72.00
สามเณร	28	28.00
รวม	100	100.00
2. อายุ **		
ตั้งแต่ 20 – 30 ปี	93	93.00
ตั้งแต่ 31 – 40 ปี	5	5.00
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	2	2.00
รวม	100	100.00
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม		
ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษ	17	17.00
เรียนมาจากโรงเรียนรัฐบาล	72	72.00
เรียนมาจากโรงเรียนเอกชน	11	11.00
รวม	100	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
4. พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน		
เปรียญธรรม 5 ประโยค	10	10.00
จบการศึกษาจากสายสามัญศึกษา	77	77.00
จบการศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน / เทียบเท่า	13	13.00
รวม	100	100.00
5. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 – 1.99	6	6.00
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.99	57	57.00
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 – 4.00	37	37.00
รวม	100	100.00

** ข้อมูลอายุไม่นำข้อมูลไปวิเคราะห์

จากตาราง 2 แสดงว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุ อายุตั้งแต่ 20 – 30 ปี เรียนภาษาอังกฤษมาจากโรงเรียนรัฐบาล จบการศึกษาจากสายสามัญศึกษาและส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย 2.00 – 2.99

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน โดยนำเสนอในรูปค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านหลักสูตร	3.18	0.58	ปานกลาง
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.24	0.75	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.31	0.66	ปานกลาง
4. ด้านครูผู้สอน	3.13	0.73	ปานกลาง
5. ด้านการเรียนการสอน	3.08	0.80	ปานกลาง
รวม	3.19	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ	3.42	0.89	ปานกลาง
2. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับความต้องการของผู้เรียน	3.21	0.75	ปานกลาง
3. ความทันสมัยของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษกับสภาพปัจจุบัน	3.06	0.97	ปานกลาง
4. ความเหมาะสมของเวลาเรียนที่กำหนดในแต่ละสัปดาห์ตามหลักสูตร	3.09	0.98	ปานกลาง
5. ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาชีพเฉพาะ	3.11	1.07	ปานกลาง
6. ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาเลือก	3.04	0.97	ปานกลาง
7. การจัดลำดับรายวิชาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในการเรียนก่อนหลังของแต่ละภาคเรียน	3.02	0.79	ปานกลาง
8. ความยากของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในหมวด วิชาชีพเฉพาะ	3.14	1.01	ปานกลาง
9. เนื้อหาวิชา ไม่เน้นภาคปฏิบัติทำให้ผู้เรียนขาดทักษะ	3.56	1.16	มาก
10. เนื้อหารายวิชาภาษาอังกฤษส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้	3.05	1.07	ปานกลาง
11. ความเพียงพอของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.29	1.08	ปานกลาง
12. ความเพียงพอของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อ	3.26	1.10	ปานกลาง
รวม	3.18	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียน ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อเนื้อหาวิชา ไม่เน้นภาคปฏิบัติทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ยังด้อยประสิทธิภาพ	3.54	1.08	มาก
2. ความสะดวกในการติดต่อขอใช้สื่อ อุปกรณ์ เพื่อประกอบการเรียนการสอน	3.17	1.16	ปานกลาง
3. จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต	3.61	1.23	มาก
4. ความพร้อมของห้องเรียน อาคารเรียน โต๊ะและเก้าอี้สำหรับนิสิตที่นั่งฟังบรรยาย	2.98	1.13	ปานกลาง
5. การบริการน้ำดื่ม มีไม่เพียงพอ ทั่วทุกอาคารเรียน	2.94	1.15	ปานกลาง
6. สภาพของชั้นเรียนเอื้อต่อการใช้อุปกรณ์การสอน	2.87	1.03	ปานกลาง
7. ห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร ตำราทางด้านวิชาภาษาอังกฤษที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.26	1.26	ปานกลาง
8. พื้นที่ภายในห้องสมุดมีความคับแคบเกินไปไม่มีที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้า	3.49	1.33	ปานกลาง
9. มหาวิทยาลัยจัดสถานที่ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนได้ใช้พักผ่อนในช่วงพักและชั่วโมงว่าง	3.32	1.35	ปานกลาง
รวม	3.24	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียน การสอน ยังด้อยประสิทธิภาพและข้อจำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต มีปัญหายอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

ด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดีพอ	3.49	1.03	ปานกลาง
2. ผู้เรียนไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจใน ขณะเรียน	3.47	1.05	ปานกลาง
3. ผู้เรียนขาดการค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน	3.39	1.00	ปานกลาง
4. ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่าง กัน	3.68	0.91	มาก
5. ผู้เรียนขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนิสิตร่วม ชั้นเรียน	2.75	1.12	ปานกลาง
6. ผู้เรียนขาดการวางแผนที่ดีในการเรียน	3.33	0.95	ปานกลาง
7. ผู้เรียนขาดการร่วมกิจกรรมเสริมการเรียน	3.06	1.04	ปานกลาง
รวม	3.31	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียนด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้าน
ครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ

ด้านครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. ผู้สอนแจ้งให้นิสิตทราบจุดประสงค์ในแผนการเรียนการสอนก่อนทำการเรียนการสอน	3.04	1.11	ปานกลาง
2. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตกล้าแสดงออก	3.08	1.00	ปานกลาง
3. ความสามารถในการใช้สื่อของครูผู้สอน	3.02	0.92	ปานกลาง
4. ผู้สอนขาดทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้มาใช้ในการสอน	3.06	1.12	ปานกลาง
5. ผู้สอนขาดทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้มาใช้ในการสอน	3.27	1.17	ปานกลาง
6. ผู้สอนสนใจในการเรียนของนิสิตอย่างทั่วถึง	3.01	1.18	ปานกลาง
7. การวัดประเมินผลของผู้สอนยังขาดความชัดเจน	3.45	1.03	ปานกลาง
รวม	3.13	073	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียนด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้าน
การเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับปัญหา
1. การจัดกิจกรรมทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว	3.17	1.15	ปานกลาง
2. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.07	1.10	ปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมเพื่อเสนอเนื้อหาใหม่	2.98	0.99	ปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม	3.13	1.05	ปานกลาง
5. การดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน	3.19	1.06	ปานกลาง
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	2.95	1.07	ปานกลาง
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมและความต้องการตามวัยผู้เรียน	3.08	1.07	ปานกลาง
8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	3.12	1.04	ปานกลาง
9. การนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาสอนในวิชาภาษาอังกฤษ	3.11	1.15	ปานกลาง
รวม	3.088	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตมีปัญหาการเรียนด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เป็นการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ปรากฏผล ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียนของนิสิต	พระภิกษุ		สามเณร		t	Prob
	(N=72)		(N=28)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านหลักสูตร	3.22	0.55	3.08	0.64	0.07	0.37
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.28	0.74	3.13	0.76	0.85	0.56
3. ด้านผู้เรียน	3.28	0.64	3.37	0.71	0.60	0.14
4. ด้านครูผู้สอน	3.17	0.71	3.03	0.79	0.82	0.29
5. ด้านการเรียนการสอน	3.06	0.80	3.15	0.79	0.54	0.91
รวม	3.20	0.49	3.15	0.60	0.38	0.43

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ปรากฏผล ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตาม ประสบการณ์ การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.16	0.58	1.73	0.18
	ภายในกลุ่ม	97	32.51	0.33		
	รวม	99	33.67			
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.85	0.92	1.66	0.19
	ภายในกลุ่ม	97	53.95	0.55		
	รวม	99	55.81			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.14	2.07	0.04	0.95
	ภายในกลุ่ม	97	43.43	0.44		
	รวม	99	43.47			
4. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.20	0.60	1.10	0.33
	ภายในกลุ่ม	97	52.88	0.54		
	รวม	99	54.09			
5. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.32	1.66	2.68	0.07
	ภายในกลุ่ม	97	60.08	0.61		
	รวม	99	63.40			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.46	1.71	0.18
	ภายในกลุ่ม	97	26.39	0.27		
	รวม	99	27.32			

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 นิสิตที่มีพื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ปรากฏผล ดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตาม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.05	0.52	1.56	0.21
	ภายในกลุ่ม	97	32.61	0.33		
	รวม	99	33.67			
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.68	0.34	0.59	0.55
	ภายในกลุ่ม	97	55.13	0.56		
	รวม	99	55.81			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.41	0.20	0.46	0.62
	ภายในกลุ่ม	97	43.05	0.44		
	รวม	99	43.47			
4. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.56	0.28	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	97	53.53	0.55		
	รวม	99	54.09			
5. ด้านการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.97	0.98	1.55	0.21
	ภายในกลุ่ม	97	61.43	0.63		
	รวม	99	63.40			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.28	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	97	26.75	0.27		
	รวม	99	27.32			

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตที่มีพื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ปรากฏผล ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจําแนกตาม ระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.94	1.47	4.65	*0.01
	ภายในกลุ่ม	97	30.72	0.31		
	รวม	99	33.67			
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.19	1.59	2.94	0.05
	ภายในกลุ่ม	97	52.62	0.54		
	รวม	99	55.81			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.48	1.10	0.33
	ภายในกลุ่ม	97	42.50	0.43		
	รวม	99	43.47			
4. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.76	0.38	0.69	0.50
	ภายในกลุ่ม	97	53.32	0.55		
	รวม	99	54.09			
5. ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.69	1.34	2.15	0.12
	ภายในกลุ่ม	97	60.71	0.62		
	รวม	99	63.40			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	2.25	0.11
	ภายในกลุ่ม	97	26.11	0.26		
	รวม	99	27.32			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่านิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาปัญหารายด้าน นิสิตมีปัญหาระดับด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ปัญหาระดับของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีปัญหาด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Turkey - Kramer Test ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบปัญหาระดับของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตรโดยจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลการเรียน	$\bar{X}$ ด้านหลักสูตร	คะแนนเฉลี่ย สะสม 1.00-1.99	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.00-2.99	คะแนนเฉลี่ย สะสม 3.00-4.00
		2.51	3.21	3.25
คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.99	2.51	-	0.07*	0.74*
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99	3.21	-	-	-
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 - 4.00	3.25	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 - 4.00 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99 มีปัญหาระดับด้านหลักสูตรมากกว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญ และผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน 5 ด้าน จำแนกตาม สถานภาพอายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อน เข้าเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูผู้สอนใน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษให้สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนได้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 212 รูป เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตส่วนกลาง จำนวน 52 รูป วิทยาเขตหนองคาย จำนวน 28 รูป วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 25 รูป วิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน 50 รูป วิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 39 รูป วิทยาลัยสงฆ์นครพนม จำนวน 18 รูป (ข้อมูลจากกองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2546)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มาโดยการเปิดตารางของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ตัวเลือก โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตาม สถานภาพ อายุ ประสบการณ์ การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดี มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตเชียงใหม่ และวิทยาลัยสงฆ์นครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล ทางจดหมายตามวิทยาเขตต่าง ๆ
3. ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้นิสิตเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามก่อนให้นิสิตทุกรูปตอบ

4. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 100 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC + (Statistical package for the Social Sciences/Personal Computer plus) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การแสดงข้อมูลส่วนตัวของนิสิต โดยคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง มีปัญหาการเรียนในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง มีปัญหาการเรียนในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง มีปัญหาการเรียนในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง มีปัญหาการเรียนในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง มีปัญหาการเรียนในระดับน้อยที่สุด
3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพเป็นรายด้านและโดยรวมทุกด้าน โดยใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ค่า(t – test)
4. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของการ (Tukey - Kramer Test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปผลได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นิสิตส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุ อายุตั้งแต่ 20 - 30 ปี มีประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม เรียนมาจากโรงเรียนรัฐบาล มีพื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียน จบการศึกษาจากสายสามัญศึกษาและส่วนใหญ่ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียน การสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน ปรากฏว่านิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่นิสิตเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ เนื้อหาวิชาไม่เน้นภาคปฏิบัติทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาในระดับปานกลาง

2.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่นิสิตเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ยังด้อยประสิทธิภาพและจำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

2.3 ด้านผู้เรียน นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่นิสิตเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่าง ส่วนข้ออื่น ๆ เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

2.4 ด้านครูผู้สอนนิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหาการเรียนด้านการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน จำแนกตาม สถานภาพ ประสบการณ์การเรียนการสอนจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษาก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 นิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นิสิตที่เป็นพระภิกษุมีปัญหาการเรียนมากกว่านิสิตที่เป็นสามเณร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 นิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 ทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 นิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 ทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 - 4.00 และคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99 มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรมากกว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

1. ผลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นิสิตเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ เนื้อหาวิชาไม่เน้นภาคปฏิบัติทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เนื้อหาวิชายังไม่เอื้อต่อการนำไปประกอบอาชีพ หลักสูตรกว้างเกินไป เนื้อหาวิชาไม่ต่อเนื่อง เมื่อนำมาใช้กับการศึกษาต่อทำให้เกิดปัญหากับผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 63 - 64) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวม 4 ด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านผู้เรียน นิสิตมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และ

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2522 : 62 - 70) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา ด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ ไม่ต่อเนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษา และเนื้อหาของหลักสูตรกว้างเกินไป

1.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พื้นที่ภายในห้องสมุดมีความคับแคบเกินไป ไม่มีที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้า สถานที่จัดให้แก่ผู้เรียนยังไม่เหมาะสมในการใช้พักผ่อน ดังนั้นทางด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ควรจัดให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต และสามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนัส ศรีภักยา (2533 : 71) พบว่านักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ มีอำนวยความสะดวก อยู่ในสภาพชำรุดและล้าสมัย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตตชา นิลดำ (2542: 60 - 61) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ พบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเกิดจากจำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน มีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์และดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 46) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว ผู้สอนต้องสามารถเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ได้ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ เช่น สื่อของจริง สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.3 ด้านผู้เรียน นิสิตมีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ผู้เรียนไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจในขณะเรียน จึงทำให้เรียนไม่รู้เรื่องและเป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่ค่อยชอบวิชาภาษาอังกฤษเท่าใดนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรีวิทย์ สุวรรณกิติ (2520 : 86 - 92) ได้กล่าวว่า ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อครูและวิชาภาษาอังกฤษอาจเป็นเพราะครูขาดจิตวิทยาในการสอน จำนวนนักเรียนในห้อง เรียนมีมากเกินไป ครูดูแลไม่ทั่วถึง กิจกรรมต่าง ๆ ว่างมากเกินไป นักเรียนมักไม่กล้าแสดง ออกโดยเฉพาะในการพูด เพราะขาดการฝึกฝนมาก่อน ทางบ้านไม่ให้การสนับสนุน เพราะคนในบ้านไม่มีความรู้ ไม่เห็นความจำเป็นของการเรียนทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดี และสิ่งสำคัญผู้เรียนไม่รู้จักช่วยตนเอง ไม่ทบทวนเนื้อหาหลังเรียน ทำให้ลืม เพราะภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนบ่อย ๆ จึงสามารถใช้ได้ดี และยังสอดคล้องกับ สรณี วงศ์เปี้ยสัจจ์ และ วารัวรรณ เบญจพร (1984 : 2-8) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษา

อังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยว่า ควรมุ่งหมายทางวิชาการให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ในสาขาวิชาของตนเอง คือ ควรฝึกฝนการอ่านแบบต่าง ๆ ตลอดบันทึกจากการอ่านหรือจากการฟังบรรยาย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2521 : 72 – 80) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจภาษาอังกฤษน้อย มีพื้นความรู้ด้านภาษาอังกฤษน้อย และผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีเชื่อมั่นในตนเอง

1.4 ด้านครูผู้สอน นิสิตมีปัญหการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาส่วนใหญ่เป็นการวัดประเมินผลของสอนยังขาดความชัดเจน ผู้สอนขาดทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้มาใช้ในการสอน และผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้นิสิตกล้าแสดงออก เนื่องจากการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ และทักษะทั้ง 4 ด้าน มีวิธีการสอนที่สามารถให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เช่น การอ่านและแปลข่าวหรือบทความในคอลัมน์หนังสือต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และการเรียนการสอนก็จะเกิดประสิทธิภาพมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี กุลละวณิชย์ (2521 : 46 - 51) กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยว่า ถึงแม้ครูสอนภาษาจะใช้เวลาในการจัดเนื้อหาของบทเรียนและวิธีการสอนอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม การสอนภาษาต่างประเทศยังอาจล้มเหลวได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้เรียนมิได้ให้ความสนใจใส่เท่าที่ควร ซึ่งอาจเนื่องมาจากบทเรียนมีเนื้อหาน่าสนใจ แต่ไม่ตรงกับที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงหรืออาจจะเป็นเพราะวิธีการสอนน่าเบื่อหน่าย และผู้สอนก็มิได้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเลย และสรุปผล เย็นเจริญ (2543 : 20 - 21) กล่าวว่า ในด้านการเรียนการสอน ครูมีส่วนสำคัญอย่างมาก การสอนของครูแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของรายวิชา หรือบุคลิกภาพของผู้สอนที่แตกต่างกัน และนิรมล ศตวุฒิ (2526 : 11 - 15) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศว่า มีบทบาทสำคัญพอ ๆ กับเทคนิคการสอนเนื่องจากคนที่ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ดี ไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นครูอังกฤษได้ดีเสมอไป คุณสมบัติของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ 1) คุณสมบัติทั่วไป 2) คุณสมบัติเฉพาะ และรวงอรุณ ลิ้มเล็ก (2541 : 25) ได้กล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษควรจะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี และมีทักษะ จิตวิทยาในการสอนได้เป็นอย่างดีซึ่งต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและสถานการณ์

1.5 ด้านการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหการเรียนรู้ด้านการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน ผู้สอนไม่ค่อยทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกการปฏิบัติเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่มมีน้อย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่ค่อยเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน

เนื่องจากความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนต่างกัน ความชำนาญ ด้านภาษาอังกฤษยังไม่ค่อยดี จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพพอสมควรซึ่งสอดคล้องกับ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 39) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษไว้ว่า การใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบใดเป็นวิธีสอนที่และสมบูรณ์ที่สุด แต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อเสียอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น ครูผู้สอนภาษาในแต่ละระดับชั้น ตลอดจนช่วยให้ดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รวงอรุณ ลิ้มเล็ก (2541 : 18) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นที่การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและมากที่สุด โดยผู้สอนทำหน้าที่ดูแลและชี้แนะเท่าที่จำเป็น และกิจกรรมที่ใช้ต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ทศนีย์ พิศาลรัตนคุณ (2539 : 63 – 64) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวม 4 ด้าน พบว่าด้านเนื้อหา หลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านตัวผู้เรียน นิสิตมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับพิสมัย บัวอุไร (2542 : 29) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เป็นระบบจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาย่างแท้จริง ซึ่งสามารถทราบถึงจุดบกพร่องของการเรียนการสอน และสามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการได้ ส่วนการสอนภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและทักษะต่าง ๆ ผู้เรียน ผู้สอนและสื่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก ตลอดทั้งการยึดถือปฏิบัติอย่างถูกวิธีจึงจะมีประสิทธิผล สำหรับปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนนั้นประการสำคัญจะอยู่ที่ผู้สอนผู้เรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน จำแนกตาม สถานภาพ อายุ ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 นิสิตที่มีสถานภาพต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นิสิตที่เป็นพระภิกษุมีปัญหาการเรียนมากกว่านิสิตที่เป็นสามเณร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ถ้าผู้เรียนให้ความสนใจน้อยก็จะทำให้ไม่ชอบวิชานี้ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูผู้สอน ก็จะทำให้การเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น ไม่ว่านิสิตจะมีสถานภาพเป็นพระภิกษุหรือสามเณร ปัญหาการเรียนจึงไม่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นิสิตที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิมต่างก็มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษ หรืออาจไม่สนใจภาษาอังกฤษ และนิสิตที่เคยเรียนวิชาภาษาอังกฤษแต่ไม่มีความสนใจมาจากโรงเรียนเดิมมาก่อน ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัฒนถณี สัทัทิม (2528 : 98 – 101) พบว่า นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านการเรียนมักมีปัญหาในเรื่องการเขียนบทความต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษเหมือน ๆ กัน ดังนั้น นิสิตที่จบจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน จึงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นิสิตที่มีพื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้เรียนส่วนใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาจากประถมศึกษา และมีชั้นมัธยมศึกษาจะมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ทำให้ผลต่อเนื่องเมื่อมาศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงไม่สนใจเรียน และขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมือนกัน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ และมีโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมน้อย จึงทำให้มีปัญหาเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2516 : 16) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ควรมีคุณลักษณะดังนี้ 1) อายุไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว 2) เวลาเรียนนั้นต้องให้ติดต่อกันถึง 600 ชั่วโมง จึงจะได้ผล 3) ความต้องการจะเป็นแรงกระตุ้น เพราะมนุษย์จะต้องเรียนภาษาเพื่อใช้ในสังคมที่ตนเองอยู่เพื่อสื่อสารกับคนอื่น ผู้เรียนในประเทศไทยไม่ค่อยได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร จึงทำให้ขาดความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษด้วย 4) แรงจูงใจ คือ ความรู้สึกรักเรียน แรงจูงใจภายนอก เช่น นักเรียนเห็นว่า ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ เมื่อสมัครเข้าทำงานและได้รับเงินเดือนสูง แรงจูงใจภายใน เช่น ผู้เรียนมีความเพลิดเพลินในการเรียนภาษาอังกฤษอยากเรียนต่อ ๆ ไป เช่น ทางร่างกาย ทางสติปัญญาและรวมทั้งด้านเศรษฐกิจด้วย เป็นต้น ผู้เรียนที่ขาดความพร้อมก็อาจไม่ประสบความสำเร็จด้วย

2.4 นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 - 4.00 และคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99 มีปัญหาการเรียนด้านหลักสูตรมากกว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตที่เป็นพระภิกษุและสามเณร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง หรือต่ำจะเป็นผู้ที่ความสนใจการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และมีการฝึกทักษะการปฏิบัติพอสมควร

นิสิตจึงมีปัญหการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543 : 67) ได้ศึกษาปัญหการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหการเรียนรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านหลักสูตร นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับด้านหลักสูตรในด้านเนื้อหาวิชาไม่เน้นภาคปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรเพิ่มหลักสูตรเน้นภาคปฏิบัติให้นิสิตสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน นิสิตมีปัญหาในด้านสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ยังด้อยประสิทธิภาพ และจำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณ นำมาจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้ทันสมัย และเพียงพอกับจำนวนนิสิต
3. ด้านผู้เรียน นิสิตมีปัญหาส่วนใหญ่ ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนควรปรับความรู้ของผู้เรียนให้มีความรู้เท่ากัน โดยการสอนซ่อมเสริม นอกเหนือจากเวลาเรียน และให้นิสิตค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารหรือหนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต เพื่อให้นิสิตเกิดทักษะ และเพิ่มความรู้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบปัญหการเรียนรู้ของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษในส่วนกลางและวิทยาเขต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ศึกษาทัศนคติของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
3. ศึกษาคุณลักษณะของครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.
กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- . (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- จรรยาพร ดันตระกูล. (2543, กรกฎาคม – ธันวาคม). "การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารด้านการฟังของนักศึกษาคณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยศรีปทุม,".
วารสารศรีปทุม. 3(1) : 5.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). ปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหาร
ธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- ชุตีรัตน์ เจริญสุข. (2545). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์
วิชาชีพใน สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ พิศาลรัตนคุณ. (2539). ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษา
ผู้ใหญ่. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- นันทกา ทาวุฒิ. (2542). ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียน. กรุงเทพฯ :
เอิร์ตเวฟ เอ็ดดูเคชั่น, 2542.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเสริฐ จันทรอุดม. (2536). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานในวิทยาลัยครู
กำแพงเพชร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร, ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี กุลละวณิช. (2521, มกราคม). การสอนภาษาต่างประเทศ. ครูปริทัศน์. 3 : 46 – 51.
- พงศ์พรรณ สินธูชัย. (2534). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสยาม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2538). พุทธธรรม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
----- . (2541). ธรรมเนียมชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม. มูลนิธิพุทธธรรม.
- . (2538). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พิธีประสาทปริญญา. (2546). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ณ หอประชุม
พุทธมณฑล. จังหวัดนครปฐม.
- พิสมัย บัวอุไร. (2542). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล
ทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรวดี องค์สกุล. (2537). การวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการเรียน
การเรียนภาษาอังกฤษ ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ลาดกระบัง. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, ถ่ายเอกสาร.
- มนัส ศรีกล้า. (2533). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียน
สารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2538). หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต.
สารนิพนธ์. พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 45 ปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- (2544). คู่มือแนะแนวการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มัทนา ทองใหญ่. (2539). กิจกรรมและสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวงอรุณ ลิ้มเล็ก. (2541). การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539
ของครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ประเสริฐศรี. (2543). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัชร หมดป้องตัว. (2545). การศึกษาปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเกษมโปลี
เทคนิค. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

- วันทณี สัทบัณฑิต. (2528). แนวโน้มการจัดการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาในกิจกรรม และสื่อการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน และคณะ. (2542). พื้นฐานการศึกษา. นนทบุรี : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีวิชัย สุวรรณกิตติ. (2520). การสอนภาษาอังกฤษ. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- สรณี วงศ์เปี้ยสัจจ์ และวาริวรรณ เบญจพร. "กิจกรรมการใช้ภาษาในการเรียนเพื่อจุดมุ่ง หมายทางวิชาการ (EAP)". การสอนภาษาอังกฤษในห้องเรียนเพื่อการสื่อสารระดับ มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา. หน้า 2 – 8. กรุงเทพฯ : THAI / TESOL'S OCCASIONAL PAPER 2, 1984.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545 – 2549. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุนีย์ ประสมปลื้ม. (2535). การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี สาขาศิลป ศาสตร์ ในวิทยาลัยครุภาคอีสาน. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สุภันทนา เจริญวัลย์. (2540). การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุรพล เย็นเจริญ. (2543). ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาอาชีพธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา สังกัดกรมสามัญศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.
- สุไร พงษ์ทองเจริญ. (2526). วิธีสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ประมวลศิลป์.

อุบล แคล้วกลาง. (2540). การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตปฏิบัติการทางการศึกษา 2 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

Brown, H. Douglas. (1980). *Principle of Language Learning and Teaching*. pp. 83 – 176, New Jersey : Prentice - Hall.

Bishop, Russell Horold. (1967, Janary). "Foreign Language in the Elementary School : A Study of Methods in Selected Areas of Oregon," *Dissertation Abstracts*. 27(10) : 2093 – 2094.

Clark, Willis W. (1967, February). "Boys and Girls Are There Significant Ability and Achievement Diffrence," *Journal of Education Research*. 54(3) : 210 – 212.

Kanchana Khamnongsuk. (1989). *A Survey of Problems and Wants in Learning and Teaching of English for Communication Arts in Bangkok University. Master's Thesis, M.A. (Applied Linguistics)*. Bangkok : Graduate School Mahidol University,. Photocopied.

Luke, Charles Eugene. (1975, March). "A cocept of teaching Undergraduate Adults in Freshma and Sophomire English," *Disseration Abstracts International*. 35(9) : 6101 – A.

Naylor , F.D. (1972). *Personality and Educational Achievement*. Sydney John : Weiley and Sons, Australia Pty.

Rubin, John. (1975, March). "What the Good Language Learner Can Teach Us" in *TESOL*. 9(6) : 41 – 51.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. สถานภาพ
☐ พระภิกษุ
☐ สามเณร
2. อายุ
☐ ตั้งแต่ 20 - 30 ปี
☐ ตั้งแต่ 31 - 40 ปี
☐ ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม
☐ ไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษ
☐ เรียนมาจากโรงเรียนรัฐบาล
☐ เรียนมาจากโรงเรียนเอกชน
4. พื้นฐานการศึกษา ก่อนเข้าเรียน
☐ จบเปรียญธรรม 5 ประโยค
☐ จบการศึกษาจากสายสามัญศึกษา
☐ จบการศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน / เทียบเท่า
5. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.99
☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.99
☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 - 4.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อ
การเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านการเรียนการสอน
คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิด
เห็นของท่านมากที่สุด

- คะแนน

5

หมายถึง

มีปัญหามากที่สุด
- คะแนน

4

หมายถึง

มีปัญหามาก
- คะแนน

3

หมายถึง

มีปัญหาปานกลาง
- คะแนน

2

หมายถึง

มีปัญหาน้อย
- คะแนน

1

หมายถึง

มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร						
1	ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ					
2	ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับความต้องการ ของผู้เรียน					
3	ความทันสมัยของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษกับสภาพ ปัจจุบัน					
4	ความเหมาะสมของเวลาเรียนที่กำหนดในแต่ละ สัปดาห์ตามหลักสูตร					
5	ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในโครงสร้าง หลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาเฉพาะ					
6	ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในโครงสร้าง หลักสูตร สาขาวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาเลือก					
7	การจัดลำดับรายวิชาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในการ เรียนก่อนหลังของแต่ละภาคเรียน					
8	ความยากของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษในหมวด วิชาชีพ					

ข้อที่	ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร						
9	เนื้อหาวิชา ไม่เน้นภาคปฏิบัติทำให้ผู้เรียนขาดทักษะทั้ง 4 ด้าน					
10	เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้					
11	ความเพียงพอของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
12	ความเพียงพอของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อ					
ด้านสื่อการเรียนการสอน						
13	สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ยังด้อยประสิทธิภาพ					
14	ความสะดวกในการติดต่อขอใช้สื่อ อุปกรณ์ เพื่อประกอบการเรียนการสอน					
15	จำนวนสื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต					
16	ความพร้อมของห้องเรียน อาคารเรียน โต๊ะและเก้าอี้สำหรับนิสิตที่นั่งฟังบรรยาย					
17	การบริการน้ำดื่มมีไม่เพียงพอทั่ว ทุกอาคารเรียน					
18	สภาพของชั้นเรียนเอื้อต่อการใช้อุปกรณ์การสอน					
19	ห้องสมุดมีหนังสือ เอกสาร ตำราทางด้านวิชาภาษาอังกฤษที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
20	พื้นที่ภายในห้องสมุดมีความคับแคบเกินไปไม่มีที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้า					
21	มหาวิทยาลัยจัดสถานที่ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนได้ใช้พักผ่อนในช่องพักและชั่วโมงว่าง					

ข้อที่	ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผู้เรียน						
22	ผู้เรียนมีพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษไม่ดีพอ					
23	ผู้เรียนไม่กล้าซักถามผู้สอนในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจใน ขณะเรียน					
24	ผู้เรียนขาดการค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน					
25	ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่าง กัน					
26	ผู้เรียนขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนิสิตร่วมชั้น เรียน					
27	ผู้เรียนขาดการวางแผนที่ดีในการเรียน					
28	ผู้เรียนขาดการร่วมกิจกรรมเสริมการเรียน					
ด้านครูผู้สอน						
29	ผู้สอนแจ้งให้นิสิตทราบจุดประสงค์ ในแผนการ เรียนการสอนก่อนทำการเรียนการสอน					
30	ผู้สอนกระตุ้นให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง					
31	ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตกล้าแสดงออก					
32	ความสามารถในการใช้สื่อของครูผู้สอน					
33	ผู้สอนขาดทักษะความชำนาญในการถ่ายทอด ความรู้มาใช้ในการสอน					
34	ผู้สอนสนใจในการเรียน					
35	การวัดประเมินผลของผู้สอนยังขาดความชัดเจน					
ด้านการเรียนการสอน						
36	การจัดกิจกรรมทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว					
37	การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์ กลางมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
38	การจัดกิจกรรมเพื่อเสนอเนื้อหาใหม่					

ข้อที่	ปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเรียนการสอน						
39	การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม					
40	การดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม ในทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน					
41	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ชีวิตประจำวัน					
42	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมและ ความต้องการตามวัยของผู้เรียน					
43	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับ ความสนใจของผู้เรียน					
44	การนำเทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาสอน แบบต่าง ๆ มาสอนในวิชาภาษาอังกฤษ					

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือ

บันทึกข้อความ

87

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 6110

วันที่ 4 กรกฎาคม 2546

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะสังคมศาสตร์

          เนื่องด้วย พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยมี อาจารย์สิทธิฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์รัฐ สาเรือง อาจารย์ผจงศักดิ์ หมดสง และ อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

          จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ให้ พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์อานภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

10 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย พระมหาวรเชษฐ รมจันท์อินทร์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่ม ตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระมหาวรเชษฐ รมจันท์อินทร์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ ทะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-402439 มือถือ 09-9022841

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยมี อาจารย์สิทธากร ชุทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนิสิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-402439 มือถือ 09-9022841

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์รัฐ สาเรือง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - นามสกุล	พระมหาวรเชษฐ รมจันทร์อินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	08 กันยายน 2514
สถานที่เกิด	บ้านโพธิ์ไผ่ศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร 47210
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	196 วัดมหาธาตุวรวิหาร ถนนดำเนินเกษม ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูสอน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนวัดพระธาตุนารายณ์แจ้งเวง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2536	เปรียญธรรม 4 ประโยค สำนักเรียนวัดใหม่พระยาทำ จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนผู้ใหญ่มชุนเชียงเครือราษฎร์รังสรรค์ จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2543	พธ.บ (คณะครุศาสตร์ เอกการสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2547	กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ